БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

301 (11900) | 1968 оной декабриин 26, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

Хүгжэн ургаха тушаа хөөрэлдэнэ депутадууд

...сэгэлдэр, декабриин 25-да Улаан-Үдэ хотодо ...дай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно ...эй дүрбэдэхи сесси хүдэлмэрээ эхилбэ.

...глөөнэй 10 час. Соведүүдэй Байшанда шэнээр ...дажа һаяхан ашаглалгада үгтэһэн конференц... Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түрүү... столдо Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ ... ФРОЛОВ, Түрүүлэгшын орлогшонор Л. С. ...В, А. П. КУДРЯШОВ, Ш. Л. ЦЫРЕМПИЛО... ...гшэд һууба. Сессиин президиумдэ Буряадай ...-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд, ...эй Буряадай обкомой бюрогой гэшүүд һуу... ...ээлбэд.

...рховно Соведэй сессиие Буряадай АССР-эй ...вно Соведэй Түрүүлэгшэ Д. Ш. Фролов нээ...

...рховно Соведэй Мандатна комиссиин түрүү... депутат Н. Е. Медведевтэ үгэ үгтэжэ, гара...оһон депутадуудай орондо Заиграевска ба ...кэ һунгуулиин округуудһаа А. М. Зварцевай, ... Власовай депутадуудаар һунгагдаһан тухай ...эдээсэбэ.

...ессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ иимэнүүд асуудал... баталагдан абтаба:

1969 ондо Буряадай АССР-эй арадай ажа... ...үгжөөхэ түсэб тухай;

Буряадай АССР-эй 1969 оной гүрэнэй бюд... ...1967 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай;

Буряадай АССР-эй сельскэ (сомоной), посел... Соведүүд тухай Хуулиин проект тухай;

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үр... ...н комиссинууд тухай Дүримэй проект тухай;

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Презн... ...й Указуудые баталха тухай;

Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси байгуулха тухай.

Нэгэдэхи асуудалаар Буряадай АССР-эй Түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ депутат В. Ф. ЛЫСОВ «1969 ондо Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб тухай» элидхэл хэбэ.

Хоёрдохи асуудалаар — «Буряадай АССР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет, 1967 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай» Буряадай АССР-эй финансын министр депутат Ч. В. ЕНДОНОВОЙ элидхэл шагнагдаба. Мүн хоёрдохи асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджедэй саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ депутат В. Д. МАТВЕЕВ нэмэлтэ элидхэл хэбэ.

Сессиин үзэмжэдэ табигдаһан нэгэдэхи хоёрдохи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ депутадууд: А. С. СЫРЕНОВ (Пушкинска һунгуулиин округ), Г. Б. БАИРОВ (Захааминай центральна һунгуулиин округ), А. Д. ТАХАНОВ (Тоорын һунгуулиин округ), М. Д. КАЧИН (Бабушкинай һунгуулиин округ), С. С. ДМИТРИЕВ — республикын гэгээрэлэй министр, депутадууд — К. А. ВОСКАНЯНЦ (Красноармейска һунгуулиин округ), К. П. АЛЬЦМАН (Фабричиа һунгуулиин округ), Р. Г. НАМЖИЛОВА (Чисаанын һунгуулиин округ), С. И. ВЛАСОВ (Тресковско һунгуулиин округ), Н. С. ПОПОВА (Школьно һунгуулиин округ), В. М. БОДРОВ — Баргажанай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ, депутадууд Н. Б. ИРИНЧЕЕВ (Тарбагатайн һунгуулиин округ), Г. А. ЕРЕМИН (Южнэ һунгуулиин округ), А. Р. ПОТЕПАЛОВ (Петропавловска һунгуулиин округ), Н. Б. ПИВОВАРОВ (Заводской һунгуулиин округ) — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ хабаадаба.

Мүнөөдэр сесси хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлнэ.

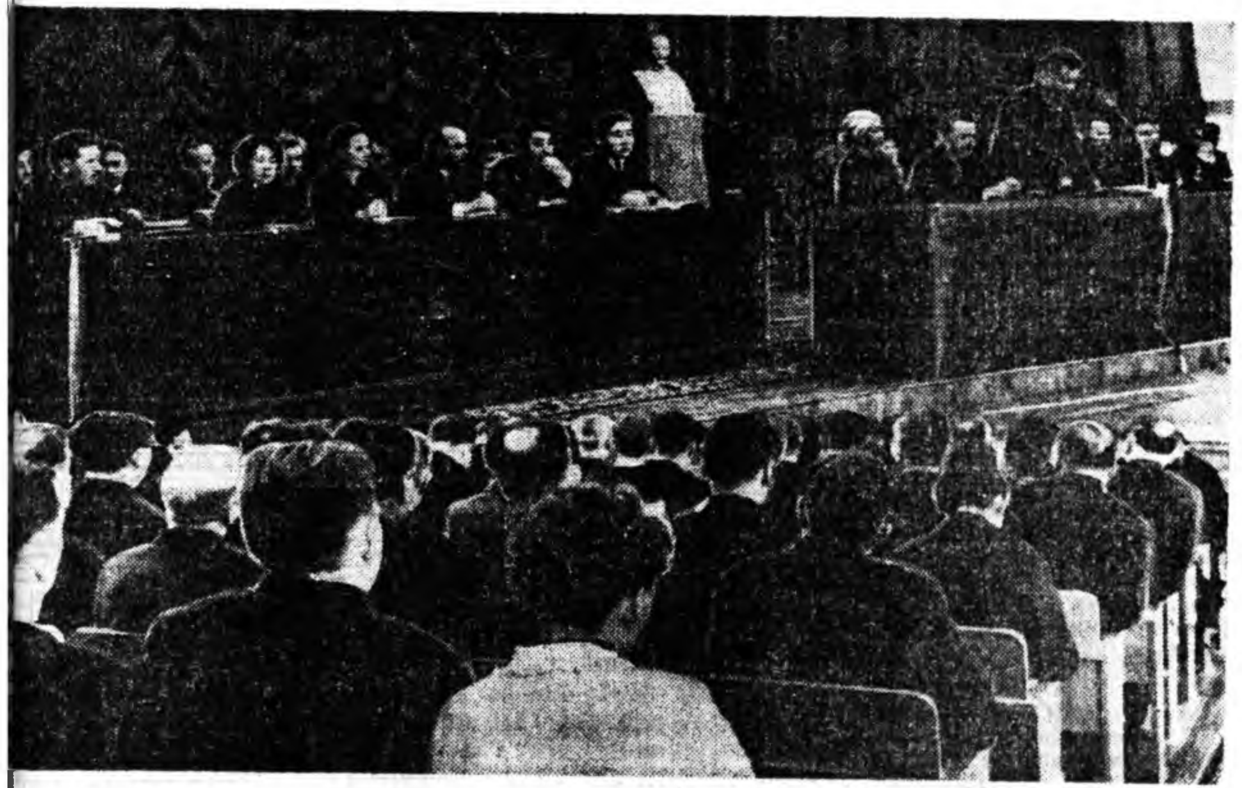

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сессиин зал соо.

1969 ОНДО БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТҮСЭБ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ депутат В. Ф. Лысовэй элидхэлһээ

Нүхэд депутадууд! Түсэбтэ табан жэлэй гурбадугаар жэлынь амжалтатай дүүрэжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй орон дотор үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэржэ байһан үе сагта республикымнай Верховно Соведэй ээлжээтэ сесси зарлагдаба.

Арадай ажахы, соёл культурые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ, ажалшан арадай ажаһуудал улам һайжаруулха хэмжээ ябуулга, түсэб даабаринуудые партиин ЦК-гай октябриин Пленум, Союзай ба Федерациин Верховно Соведүүдэй һаяхан үнгэрһэн сессинүүд баталаа. Дээдын зургаануудай тогтоол заабаринуудые хүндэһэ болгон зохёогдоһон, Буряадай арадай ажахые ерэхэ жэлдэ хүгжөөхэ түсэбэй проект республикын Министрнүүдэй Совет түс сессиин үзэмжэдэ табина.

1968—1970 онуудта республикын арадай ажахые хүгжөөхэ гол зорилгонууд 1967 оной октябрьда Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ хараалагдаа һааб даа. Мүнөө зүбшэгдэжэ байгаа түсэбэй проект урда тээнь хараалагдаһан тоо, баримтануудтай гол түлэб зохилдуулагдан табигдаа. Парти, правительствын һүүлэй үеын тогтоол шиидхэбэринүүдһээ, республикын партийна, совет органуудай, предприяти, колхоз, совхозуудай коллективүүдэй дурадхал, һанамжануудһаа уламжалһан хубилалта, нэмэлтэнүүд мүн түсэбэй проектдэ оруулагдаа.

1969 он республикымнай промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин, соёл культурын саашанхи горитойхон ургалтын жэл болохо.

Улад зонһо эд товар худалдалга үнгэрөөшэ жэлэйхиһээ 8,7 процентээр нэмэхэнь гэхэ гү, али 33 миллион түхэригэй наймаан хэгдэхэнь. Нийтын эдеэ хоолой хэмжээнэй 26 процентээр дээшэлһые онсо тэмдэглэлтэй.

Худалдаа наймаанда эдеэ хоолой, эдлэл хэрэгсэлнүүдэй зүйлнүүд улам элбэгээр гаргагдадаг болобошье, хооһон, пумаажан бүд, бэлэн хубсаһан, трикотаж, шаажан, пэл амһарта, мебель гэхэ мэтэ шухала юумэнүүд дуталдана. Эдэниие хүсэлдүүлэлсэхын тула нютагай арга боломжонууд мууса хэрэглэгдэнэ.

Улад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ улам һайнаар хангадаг болохын тула засаг түрын үзүүлжэ байһан тодорхой туһаламжые республикымнай хүн зоной байдал һуудалай хэрэглэмжэ хангаха министерство, тэрэнэй предприятинууд гүйсэд хэрэглэжэ шадаатүй. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэб 94,8 процентдэ арайхан хүргэхэ. Илангаяа хүдөөгэй ажалшадай эрилтэ хангаха талаар ехэ дутагдалтай. Юуб гэхэдэ, хүдөө зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ городойхидһоо 2,6 дахин багаар хангагдана. Хориин, Зэдын, Яруунын аймагуудта хангалтын хэмжээн нёдондонойхиһоо доошоо ороо. Гэр тойрондо ашаглагдадаг оньһото хэрэгсэлнүүдые заһаха, гутал хадаха, гэр байра заһабарилха талаар ажалишадай эрилтэ мууса хангагдана.

Хүн зоной хэрэглэмжэ харюулдаг энэ шухала һалбариин хүдэлмэри юун лээрэһээ хангалтагүйб гэбэл, сабхишад, модоно дархашуул, техникүүд, механигууд гэхэ мэтэ мэргэжэлтэд дуталдана, олонхи быткомбинадуудта ажалай эмхидхэл һула, бүтээсэнь бага, хүдэлмэриинь шанар хангалтагүй байһаар. Нютагай Соведүүдэй, министерствэнүүд болон бусад албан зургаануудай зүгһөө улад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха асуудалда анхарал багаар хандуулагдана.

Коммунальна ажахын предприятинууд байгша ондо яһала ехэ юумэ хээ. Канализациин, уһа оруулха хэдэн километр шэнэ һубагууд татагдаа, хубсаһа угаадаг газар, бани, гостиницанууд үргэдхэгдөө.

Арадай гэгээрэлые хүгжөөлгын талаар абажа дурдабал, хэдэн шэнэ һургуулинуудай бариһаһан тушаа дээрэ хэлэгдээ һэн. һурагшадай успеваемость зарим тэды дээшэлээ. Харин үхибүүдые 8—10 классуудта һургаха, дүүргүүлхэ түсэб дүүргэгдээтүй. Үдэшын һургуулида хото, хүдөөгэй залуушуулые хабаадуулха харааламжа мүн лэ дутуугаар дүүргэгдэнэ.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

1968 ОНДО БУРЯАДАЙ АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨЛГЫН ГОЛ ДҮНГҮҮД

Үнгэржэ байгаа жэлэй даб дээрэхи дүнгүүдээр хараадуулан мэдээсэхэдэ, республикын промышленность түсэбөө валова продукцяар — 100,7, товарна продукцяар — 101,2 процент дүүргэхэ. Худалдагдаһан промышленна продукциин хэмжээн урда жэлэйхиһээ 90 млн. түхэригөөр гэхэ гү, али 11,7 процентээр нэмэхэ. Нютагай Соведүүдэй мэдэлэй предприятинуудай продукциин ургалта 5,8 миллион түхэригтэ гэхэ гү, али 9,1 процентдэ хүргэгдэхэнь.

Промышленностьдахи ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ 11 һарын түсэб дүн дээрээ 103 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али бүхы продукциин нэмэлтын дүрбэнэйнь гурбан хуби ажалай бүтээсын ургалтаар түйлагдаа. Мүн энэ хугасаа соо промышленна предприятинуудай олзо оршонь 28 процентээр нэмээ.

Гэбэшье промышленностиин бүхы һалбаринууд продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ гэхын аргагүй. Түлишын (Галуута-Нуурай шахтоуправлени), барилгын материалнуудай (асбоцементнэ зүйлнүүдэй Тимлюйн завод), гурил, крупа, хүнэтэ тэжээлэй (Улаан-Үдын мелькомбинат) промышленностиин һалбаринууд жэлэйнгээ даабаринуудай дүүргэлтэ таһалдуулаа. Бүхы промышленна предприятинуудай гурбанайнь нэгэн шахуу түсэбэйнгөө дүүргэлтые хойшо татажа байна. 11 һарын турша соо 7,1 миллион түхэригэй продукци түсэбтэ даабариһаа дутуу үгтөө. Зарим предприятинуудта хүдэлмэришэдэй салингай нэмэлтэ ажалай бүтээсын ургалтые ахина. Нютагай Соведүүдэй мэдэлэй промышленностьда ажалай бүтээсэ уода мэтэ гээгдэлтэй.

Эдэ дутагдалнууд юу харуулнаб тэхэдэ, бүхы промышленна предприятинуудта түсэбэй дүүргэлтын түлөө шанга тэмсэл ябуулагданагүй, техническэ шэнэ дэбжэлтын түлөө зохихо эмхидхэлэй, техническэ хэмжээ ябуулганууд ёһотоор бэелүүлэгдэнэгүй.

Үнгэрөөшэ хүшэр үбэлжэлгэ, хабар, нажарай ган гасуур хүдөө ажахыдамнай ехэ түбэг татаа. Колхоз, совхозууд бүхы продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргэхэгүйнь ха. 1967 онойхитой жэшэбэл, хүдөө ажахын продукци абалга 4 миллион түхэригөөр доошоолһоныье һаань, улад зомнай эдеэ хоолой зүйлөөр таһалдалгүй хангагдана. Хүдөө ажахын министерствын баг-сааһанай ёһоор, 1968 ондо манай республикаһаа 14,6 мянган тонно ороо һо тарян, 6,7 мянган тонно хартаабха, 0,8 мянган тонно овощ, 15 мянган тонно һүн, 220 тонно ноо һон, 2,5 миллион үндэгэн түсэбһөө гадуур гүрэндэ худалдагдахань. Ороо һо таря ургуулха, гүрэндөө тушааха хэрэгтэ амжалта түйлаһанайнгаа түлөө республикамнай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуултын Улаан тугта хүртөө.

Партиин Буряадай обкомой пленумууд, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй, мэргэжэлтэдэй суглаанууд дээрэ хүдөө ажахымнай байдал тушаа зохихо сэгнэлтэ үгтэһэн, тэрэниие саашадань түргөөр хүгжөөхэ тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаһан байна. Хонин ажал бүри үргэн далайсатайгаар эрхилхэ, аймагууд, ажахынуудые таараха таараха руунь али нэгэн һалбараар мэргэжүүлхэ, газар уһа эдлэлые эрид һайжаруулха гэхэ мэтэ хараа түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүдөөгэй ажалшад шууд тэмсэжэ байна.

Капитальна барилгада бүхыдөө 162,7 миллион түхэриг гаргашалагдаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 7 процент ехээр ашаглагдаа. Ой модоной промышленностиин, энергетикын, хүнгэн промышленностиин, барилгын индустриин хүгжэлтэдэ нилээд ехэ мүнгэн зорюулагдаа. Нютагай промышленностиие үргэдхэлгэдэ 27 миллион түхэриг гэхэ гү, али 1967 онойхитой сасуулбал, 8,5 процентээр ехэ мүнгэ зөөри хэрэглэгдэһэн байна.

Хүдөө нютагуудтахи гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилга һайжаруулха тухай» Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин тогтоол эхилэн бэелүүлэгдэжэ, байгша ондо 70 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байра, 7300 үхибүүдэй һураха һургуулинууд, һургуулиин һаһа гүйсөөгүй 1400 үхибүүдэй хүмүүжэхэ саад, яслинууд, 300 эротой больницанууд, 100 магазин, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха 27 предприяти, 1400 хүнэй һууритай соёлой байшан болон клубууд баригдаба. Энэ бүхы барилгада 19,1 миллион түхэриг гаргашалагдаа.

Гэбэшье капитальна барилга эрхилхэ хэрэгтэ олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Тэдэнэй зарим нэгыень дурдабал, шэнэ барилгада һомологдоһон мүнгые эдеэ хоолой, хүнгэн промышленностиин предприятинууд 20—30-аад процентээр дутуу ашаглаа. Дүн дээрээ республикымнай колхозууд 300 мянган түхэриг нёдондонойхиһоо доошонь капитальна барилгада хэрэглээ. Городуудташье, хүдөө нютагуудташье шэнэ барилгануудай олонхинь хараалагдаһан саг соогоо бүтээгдэнэгүй, барилгынь шанар хангалтагүй байна.

Арадай ажахын ашаа зөөхэ жэлэй түсэб түмэр замаар — 110,2, автомобильна транспортаар — 101,5, уһан замаар — 132 процент дүүргэгдээ. Ашаа зөөлгын эрьесэ бүхы дээрээ нёдондонойхиһоо 5 процентээр дээшэлээ. Гэбэшье түмэр замай вагонууд үшөөл олоороо дэмы һаатана, автомобильна транспортын хүдэлмэри технико-экономическа талаараа гээгдэлтэй, авиахимическэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгээр хүдөө ажахын, ой модоной предприятинуудай хэрэглэмжые Улаан-Үдын авиаторнууд мууса хангана.

ЛЕНИНЭЙ СУРТАЛ СЭДЬХЭЛ БОДОЛДОМНАЙ НЭБТЭРЭНХЭЙ

РСФСР-эй „Знани“ бүлгэмэй правлениин пленум

Россин Федерациин «Знани» ...гэмэй правлениин пленум ...сквада декабриин 24-дэ нээг... Пленумдэ хабаадагшад ...ладимир Ильич Ленинэй тү...һөөр 100 жэлэй ойдо бэлэд... тухай» КПСС-эй ЦК-гай ...тоолые бүлгэмэй эмхинүү... ямараар дүүргэжэ байһан ...ай правлениин түрүүлэгшын ...логшо, СССР-эй Наукануу...й академиин гэшүүн-корреспондент Д. М. Кукинай элидхэл ...гнаба.

Бүлгэмэй эмхинүүд КПСС-эй ...-гай тогтоолые үндэһэ бол... лекци олоор уншана, тэ...эй тематика бүри баян болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ талаар Москвагай, Ленинградай, Ростовско, Курска областьнуудта яһала ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Владимир Ильичэй революционно ажал ябуулгатай, тэрэнэй ябаһан газарнуудтай сэхэ холбоотой хотонууд ба районуудтахи бүлгэмэй эмхинүүд ленинизмые арад зоной дунда нэбтэрүүлэн тарааха хүдэлмэреэ дайшалхы ёһоор эмхидхэнэ.

Ленинградай предприятинууд, эмхи зургаануудтахи жэлэй ба хоёр жэлэй ленинскэ арадай университедүүд ажалаа амжалтатайгаар эрхилнэ. Социализм байгуулха хэрэгтэ ажалшадай дүүргэдэг үүргэ тухай, социалис мүрысөөнэй гол ёһонууд тухай, үйлэдбэри дээрэхи социалис журам тухай, ажалые научна ёһоор эмхидхэхэ тухай Ленинэй зохёолнуудые шудалалга эдэнэй программада оруулагдан хай.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе алдарта хэрэгүүдээр ёһолон тэмдэглэхын тула Россин Федерациин ажалшад арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб 1970 оной ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлтэ нийтэ-политическэ хүдэлмэриин хэмжээнһээ гол түлэб дулдыдаха юм. РСФСР-эй «Знани» бүлгэмэй эмхинүүд энэ хэрэгтэ зохихо үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Үйлэдбэри хүгжөөхэ, нарижуулан һайжаруулха тодорхой дурадхалнуудые зохёон найруулдаг научно-техническэ ба экономическа конференцинүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ.

Залуу үетэниие партиин, арадай революционно ба дайшалхы уг заншалаар, суртал һургаалаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ элидхэл соо ехэ анхарал хандуулагдаа.

ТАСС-ай корр.

* * *

Декабриин 24-дэ болоһон Азербайджанай ССР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин пленум В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай асуудалда зорюулагдаа. Азербайджанда байгша оной эхинһээ Ильичэй революционно ажал ябуулга ба ажабайдал тухай 12 мянга шахуу лекци, үдэшэ ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. «Хэдэн үеынхидэй эстафетэ» гэһэн агитационно поезд бүхы республика дотор аяншалаа. Тэдэнэр — партиин, граждан дайнай ветеранууд — Азербайджанда Совет засагай илахын түлөө тэмсэл, Ленинэй сурталай мандаһан тухай хөөрөө.

...ССР-эй ЦСУ-...гай мэдээсэл

Химическэ промышленнос...ин предприятинуудай коллективүүд минеральна үтэг...үлгэ үйлэдбэрилхэ жэ...йнгээ түсэб болзорһоо ...ад дүүргэбэ. 1967 онтой ...шэбэл, минеральна үтэг...үлгэ үйлэдбэрилэн гар...лга 3 миллион үлүүтэй...эр нэмэхэ.

ЭХЭ ОРОНОЙ ҺОНИН

ЛЕНИНЭЙ СУРТАЛ НЭБТЭРҮҮЛЭГДЭНЭ

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Алас-Дурна зүгэй клубуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зональна зүблөөн һаяхан хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Хабаровска, Приморско хизаарнуудай, Шэтын, Сахалинай, Камчатска, Магаданска, Амурска областьнуудай түлөөлэгшэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо соёлой эмхи зургаануудай ямараар бэлдэжэ байһан тухай асуудалые табан үдэрэй турша соо зүбшэн хэлсээ. Уулзалгада хабаадагшад дүй дүршэлөө халан абалсаба. Комсомольск-на-Амуре хотын Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ соёлой байшангай хүдэлмэри тэдэнэй анхарал татаһан байна. Эндэ научна коммунизмын лекторинууд эмхидхэгдэнхэй, ленинскэ хэшээлнүүд ба үдэрнүүд үнгэргэгдэдэг. Ленинэй суртал мүнөөдэрэй байдалтай нягта холбоотойгоор тайлбарилагдана. Ильичэй захяа заабаринуудые дүүргэлгэ тухай хүдэлмэришэдэй мэдээсэдэг үдэшэнүүд «Нүхэр Ленин, Танда элидхэнэбди» гэһэн уряа доро үнгэрдэг болонхой.

Г. С. ТИТОВ—БАРНАУЛАЙ ХҮНДЭТЭ ЭРХЭТЭН

БАРНАУЛ. Барнаул хо...н ажалшадай депутадуудай ...ведэй сесси «Барнаул хотын ...ндэтэ эрхэтэн» гэһэн нэрэ ...гэ бии болгоо. Алтайда тү...эн летчик-космонавт Г. С. ...тов, суута экскаваторщик, ...рэнэй шангай лауреат ... М. Ярыгин эгээн түрүүн ... үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. ...дэнэй нэрэнүүд Барнаулай ...ндэтэ эрхэтэдэй дэбтэр соо ...шэгдээ.

Коммунист Н. М. Ярыгин ...рнаулай шэнэ барилганууд ...эрэ 25 жэл ажаллажа байн...й. Тэрэ мүнөө бүлыгоо ...шажые хүтэлбэрилнэ. Коммунист хүбүүдынь Владимир, ...рий эсэгэтээ хамта экскаваторнуудта ажаллана. Ярыгинтанай экипаж Барнаулай барилганууд дээрэ 300 мянган кубометр шорой малтажа, табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ.

(ТАСС).

Арадай хинагшадай оролдолгоор

КИШИНЕВ. (ТАСС). Молдавиин колхоз, совхозуудай фермэнүүдтэ эмхидхэгдэһэн арадай хиналтын бүлэгүүд ба постнууд малай үбэлжэлгэ, тэжээл гаргалга ба бүридхэл шалгана. Таряа хуряалгын үедэ олоһон дүй дүршэлөө энэ хүдэлмэридэ хэрэглэнэ.

ЗОРИГТОЙШУУЛ

Николай Хандажапов гансахан Охин-Булагайнгаа совхоз дотор эрхим хонишон гэжэ тоологдодог бэшэ, мүн Бэшүүрэйнгээ аймаг, республика дотороо мэдээжэ болонхой. Арбаад жэлдэ эхэ хонидые харууһалжа байха зуураа, тэрэ саг үргэлжэ амжалтатайгаар гарадаг байна.

Суута хонишоной бригадада дүршэл шадабаритай малшад, Эрдэни, Нацак-Доржо Дагбаевтан ажалладаг.

Эдэнэр агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтаха, хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ, 3 килограммһаа бага бэшэ ноо һо абаха гэһэн республикын түрүү хонишодой зорилгые бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Н. ХАНДАЖАПОВ (дундань), тэрэнэй туһалагшад И. ХАНДАЖАПОВА, Э. ДАГБАЕВ.

О. МЕРКУЛОВАЙ фото.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй пленум Москвада декабриин 25-да нээгдээ.

Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай, хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй, түбэй албан зургаануудай ба эмхинүүдэй харюусалгата тушаалтад байлсана.

Пленумэй зүблэхэ зүйлдэ гурбан асуудал: «ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэхэ талаар комсомолой эмхинүүдэй хэхэ хүдэлмэри тухай; КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1968 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ комсомолой эмхинүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай; эмхидхэлэй асуудалнууд табигдаа.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников түрүүшын асуудалаар элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй ГОРКОМОЙ IV ПЛЕНУМ

Уржадэр КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой IV пленум боложо үнгэрбэ. «Ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, тэрэниие нарижуулан һайжаруулха талаар промышленна предприятинуудай, барилгын, транспортын ба худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаба. Түс асуудалаар партиин горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Бирюков элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл тушаа КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Чукаев, Буряадай барилгын управлениин начальник нүхэр Восканянц, авиационно заводой главна инженер нүхэр Неганов, ЛВРЗ-гэй ажалай ба салин хүлһэнэй талаар таһагай начальник нүхэр Безносов, Буряадай транспортын управлениин түсэблэлгын таһагай начальник нүхэр Матвеева болон бусад хамтадаа 10 хүн үгэ хэлэбэ.

Пленум дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байха юм.

Ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр Г. М. Сергеевые партиин горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын үялгаһаа сүлөөлжэ, энэ тушаалда нүхэр А. Н. Курдюковые пленум батаба.

ҮҮСХЭЛЫНЬ ДЭМЖЭГДЭЭ

ХЭЖЭНГЭ. Культурно-ажаһуудалай талаар малшадай эрилтые хангахын тулада Чисаанын совхозой партком, профсоюзай рабочком, комсомолой организаци һайн үүсхэл гаргаба. Эндэ гүүртэ, отарануудай малшад хорин хоногой туршада нэгэ дахин отделениингээ центрэй клубта сугларжа, ленинскэ үдэр үнгэргэхэ гэжэ хэлсээ. Энэнь ямар удхатайб гэбэл, малшад энэ үдэр суглархадаа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан лекцинүүдые шагнаха, кино хараха байна. Эндэхи совхозрабкооп худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэхэ. Һаалишад, хонишод, мал адуулагшад хэрэгтэй шухала эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдан абаха аргатай болоно. Мүн тэдээндэ медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ.

Чисаанын совхоздо хараалагдаһан иимэ хэмжээ ябуулганууд һаяхан КПСС-эй райкомой бюрогоор һайшаагдажа, аймагай бүхы ажахынуудта ленинскэ иимэ үдэрнүүдые эмхидхэжэ байхаар дурадхагдаба.

Энээнтэй хамта, аймагай түб тосхондо культурын үдэр үнгэргэхэ тушаа асуудал харагдаба. Эндэ хоорондоо мүрысэдэг хоёр ажахын түлөөлэгшэд хирэ хирэ болоод олоороо сугларжа, ажахынгаа хүгжэлтэ тухай элидхэхэ, мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолоод, саашанхи зорилгонууд тухайгаа хөөрэлдэхэ юм.

А. БАИНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

НҮҮДЭЛ БЮРО

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдынгэй аймаг дотор мал ажал ехэтэй ажахынуудай нэгэн—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэржэ байна. Энэ жэлдэ үбһэ тэжээлэй элбэгээр бэлэдхэгдээшье һаань, малай ашаг шэмэ бага. Декабрь һарын хахадлатар тус колхоз жэлэйнгээ түсэбые ороидоол 89 процент дүүргээд, нэдондоной энэ үеынхиһөө һү һаалгаяа нилээд доошолуулһан байгаа. Шалгалтын үедэ ондоошье дутагдалнууд элирээ. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хангалтагүй дээрэһээ ниитын малай үхэл гарзада орохо ушар тохёолдоно. Хонидой түл абалгын эхилхэеэ байхада, олон отарануудта байрануудынь хүсэд заһабарилагдаагүй байһаар.

Эдэ дутагдалнууд КПСС-эй райкомой нүүдэл бюро дээрэ, мүн эндэ сугтаа болоһон аймгүйсэдкомой заседанида харагдажа, зохихо хэмжээн хараалагдаба. Малай үбэлжэлгын муугаар эмхидхэгдэжэ байһан ушар Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй даалһан хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээ шалтагаалһан. Малшадай дунда ниитэ-политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдаа, эндэхи партийна комитет колхозой правленидэ, бүхы коммунистнуудта, профсоюзай болон комсомолой организацинуудта шанга эрилтэ табяагүй байшоо. КПСС-эй райкомой бюро болон аймгүйсэдкомой заседани дээрэ энэ колхозой малай үбэлжэлгые эмхитэй гуримтай болгохо талаар шухала хэмжээн хараалагдаба. Ажалаа муугаар эмхидхэһэнэйнь түлөө колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Рабжуев, парткомой секретарь нүхэр Шабанов гэгшэдтэ партийна зэмэ тохогдоо.

Г. БАДМАЖАПОВ,
КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

ПАРТИИН ГЭШҮҮДЭЙ ЖЭШЭЭ

УЛААН-ҮДЭ. Ленинэй ордентомяханай комбинадай партийна организацида 300 гаран коммунист тоологдодог. Тэдэнэй олонхинь коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй. Байгша ондо тус комбинадай үйлэдбэри шэнэ гуримаар түсэблэгдэһэн байгаа. Энэ арга нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь комбинадай партийна комитет ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Партийна комитет участок бүхэндэ байдаг коммунистнуудай партийна харюусалга дээшэлүүлжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ байдаг. Колбасна цехтэ хүдэлдэг коммунист нүхэр Н. Д. Паршуков партийна бүлэгые хүтэлбэрилжэ байхадаа, ажалдаа эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэ халаанайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, нүхэдтөө жэшээ харуулна. Комбинадай түрүү ажалшан, коммунист Николай Рандинай хүтэлдэг бригада хододоо суурхадаг. Энэ нүхэр Ленинэй орденоор шагнагдаһан, урдань партийна бюрогой гэшүүнээр һунгагдаһан юм. Коммунист нүхэр Рандин хүдэлмэри дээрээ нэбтэрүүлэгдэжэ байдаг түрүү онол аргануудые бригадынгаа ажалшадта ойлгуулжа, ажалаа бүтээсэтэй болгохые хүсэжэ ябадаг.

Т. ЦЫРЕНОВ.

ПАРТИЙНА ДААБАРИ— КОММУНИСТНУУДЫЕ ЭДЭБХИЖҮҮЛХЭ ХҮСЭН

Партийна эхин организацинуудай нэрэ хүндэнь, хүтэлбэрилхы үүргэнь, дайшалхы шадабаринь имагтал коммунист бүхэнэй политическэ мэдэрэлһээ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлһээ, шударгы ажал хэрэгһээ, дутуу дундануудтай эбсэшэгүй байлгаһаа дулдыдаха ёһотой бшуу. Тиимэһээ партийна организацинууд болбол коммунист бүхэнэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхын тулада нэтэрүү оролдолго гаргаха, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй болоно.

Энэ ушарта коммунист бүхэндэ саг үргэлжын, ойр зуурыншье партийна даабари үгэдэг арга дүршэл удха шанараар угаа гүнзэгы. Тиимэ байлтайшье ха юм даа. Хүн бүхэндэ КПСС-эй гэшүүн байхэ эрхэ олгогдодоггүйнь мэдээжэ. Гэхэтэй хамта партида ороһон хүн хадаа һайн дураараа бэедээ нэмэлтэ уялгануудые даажа абадаг ёһо гуримтай. Эдэ уялганууд КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдонхой. Тингэжэ коммунист болоһон хүн өөрыгөө партиин мэдэлдэ түгэс үгэжэ, тэрэнэй хуули ёһо болон эрилтэнүүдые бодотоор бэелүүлдэг, үгэһэн даабариинь заатагүй дүүргэхэ уялгатай гээшэ. Коммунист хүн хадаа бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ партиин хэрэгтэ, олониитын хэрэгтэ зорюулхаһаа бэшэ ондоо ямаршье хүндэ ямбаар хүреэлэгдэдэггүй бшуу.

Республикын партийна диилэнхи олон эхин организацинууд энэ шухала хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хандана. Партийна даабаряа эрхимээр дүүргэдэг, уялгата хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө хандадаг коммунистнуудшье захаһаа абаад бии аабза даа. Партийна ниитын даабариие хэр зэргээр дүүргэлтэ болгоһоорнь коммунистын ажал ябуулга сэгнэгдэхэшье ёһотой. Зүгөөр энэ хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, хүн бүхэнэй шадабари, эрдэм мэдэрэлынь, даажа байһан хүдэлмэриинь хараада абаха гээшэ баһа ехэ удхатай зүйл болоно. Тиихэдэ партийна даабариин хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые хиналта доро абаха, саг үргэлжын туһа хүргэхэ шухала байна.

Энэ талаар Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой партийна организациин (секретарь нүхэр Е. Н. Корягинагай) дүй дүршэл анхарал татамаар. Эндэхи 130 коммунистын 118 хүниинь партийна даабаритай. 12 пенсионер-коммунистда нимэ ниитын даабари үгтөөгүй юм. Цехүүдэй парторганизацинуудай секретарьнараар, партбюрогой гэшүүдээр, партийна бүлэгүүдэй эмхидхэлшэдээр 37 коммунист һунгагданхай. Арадай хинагшадаар 23, профсоюзай завкомой ба цехкомой гэшүүдээр 18, политинформаторнуудаар 16, пропагандистнараар 4 хүн хүдэлнэ. Тиихэдэ 23 коммунист ниитын элдэб эмхинүүдэй ажал ябуулгада хабаадалсадаг. Гадна саг зуурын партийнэ даабаринуудые олон коммунистнууд бэелүүлжэ байдагынь элитэ. Суглаанда, партбюродо хэлсэгдэхэ асуудал бэлдэлгэдэ, ниитын хабаадалгатай алибаа шалгалта хэлгэдэ, мүн бусад хэмжээ ябуулгануудта коммунистнууд лэ гол түлэб хабаадалсадаг. Эдэниие хүтэлбэрилдэг ха юм даа.

Коммунист бүхэниие даабаритай байлгаха гээшэ хуулита хэрэг. Тиихэтээ хамта партийна даабаряа коммунистнуудай хэр зэргээр дүүргэжэ байдагые хинан шалгаха хүдэлмэридэ партбюро анхаралаа онсо хандуулна. Харюусалгата даабаридаа ямараар хандажа, яажа бүтээжэ байһан тушаагаа партиин гэшүүд бюрогой заседани дээрэ тоосоо хэдэг байна. Энэ ушар коммунистын харюусалгые шангадхана бшуу. Жэшээнь, энэ жэлдэ нүхэд Влащенко Я. А., Васильев Н. А., Зонин М. С. гэгшэд социалис мүрысөө коллективэй дунда эмхидхэхэ даабаряа хэр дүүргэжэ байһанаа бюрогой гэшүүдтэ хөөрэжэ үгөө һэн. Политинформаторнуудай хүдэлмэри тухай коммунист Ю. Н. Пантелеев элидхээ бэлэй. Заводой олонхи коммунистнууд ниитынгээ даабарида үнэн зүрхэнһөө хандана, һайнаар дүүргэхэ гэжэ угаа оролдоно. Илангаяа И. В. Красноженов, В. М. Назаров, П. К. Козырев, Н. Н. Елисеев, И. В. Кожевников, Б. Н. Воронцов, А. С. Иванов, К. Ш. Дашидоржиев болон бусад нүхэд эдэбхи үүсхэлтэ хэрэг үйлөөрөө онсо шалгардаг.

Ниитын партийна даабари һайнаар дүүргэхэ зуураа, эдэнэр үйлэдбэри дээрээ үльгэр жэшээ харуулдаг, ажалайнгаа бүтээсые ходо дээшэлүүлхэ, бүтээһэн продукциингаа шанар һайжаруулха гэжэ эрмэлзэн хүдэлжэ ябадагыень магтамаар. Энэмнай коллективэй дунда партийна нүлөө үргэдхэхэ гэһэн эрилтын бодото бэелэл мүн болоно бшуу. Коммунистнуудай ажал дээрээ, ниитын ажабайдалда үльгэр жэшээ харуулжа, бусад нүхэдөө эмхидхэн ударидажа ябадаг ушар заводой үйлэдбэриин байдалда, түсэб болон уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ бодотоор нүлөөлнэ бшуу. Тиимэл хадань тус завод алишье талаараа һайн үрэ дүн туйлажа, түрүү коллективүүдэй зэргэдэ алхална ха юм.

Олон коммунистнууд угаа эдэбхитэйгээр, зоригжол түгэсөөр Советүүдэй, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай ажал ябуулгада хабаадалсана. Нютагай Советүүдэй депутадуудаар республика дотор 3600 гаран коммунистнууд һунгагданхай. Тэдэнэрэй олонхинь депутадайнгаа уялгые партийна ёһоор дүүргэнэ. Советүүдэй хүдэлмэриие шадамараар хүтэлбэрилдэг зүблэлэй бэрхэ түрүүлэгшэнэр коммунист-депутадуудта түшэглэдэг, тэдэнэй эдэбхитэйгээр хүдэлхэ арга боломжо хангадаг гээшэ. Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. П. Маркова, Мухар-Шэбэрэй Хонхолын — Н. С. Митрофанов, Сэлэнгын аймагай Ноёхоной — Ц. Б. Буянтуев, Прибайкалиин аймагай Турунтаевска — Л. Н. Лапин болон бусад тон лэ харюусалгатайгаар, бэедээ болон арадай һунгамалнуудта эрилтэ ехэтэйгээр хүдэлмэри ябуулдаг байна бшуу.

Залуу олон коммунистнууд комсомолой дунда ехэ юумэ хэнэ, бүтээнэ. Тиигээдшье һүүлэй жэлнүүдтэ комсомолой дунда партийна хүсэ табиха тухай асуудалда анхарал яһала табигдана гээшэ. Энэ—угаа хүндэтэйшье, харюусалгатайшье партийна даабари. Залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ хадаа мүнөө үедэхи эгээл шухала зорилго болоно бшуу. Кабанскын аймагай Оймöрой совхозой комсомольско организациин секретарь Владимир Левин, Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын комсорг Раиса Исакова, барилга-хабсаралгын 7-дохи управлениин — Ирина Омбоева, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой — Самбу Итыгилов болон бусад залуушуулые ударидахадаа, коммунист нэрээ дээрэ үргэжэ, ёһотойл хүтэлбэрилэгшын шэнжэ түхэлтэйгөөр хүдэлжэ ябадаг.

Партийна даабари дүүргэлгэ болбол коммунистын ниитынь нангин уялга. Партийна даабари дүүргэлгээрнь партиин гэшүүнэй шэнжэ шанарые тодорхойлхо, бодото сэгнэлтэ үгэхэ ёһотойбди. Партийна даабари коммунистын журам сахилгатай, шэнжэ шанартай үг гарбалаараа сэхэ холбоотой. Гэбэшье энэ асуудал хаа хаанагүй нэгэ жэгдэ һайн, саб гэмэ байдалтай гэхын аргагүй. Зарим партийна организацинуудта энэ уялгадаа һали-боли, хайхарамжагүйгөөр, эзэн бусаар хандадаг коммунистнууд ушархаяал һанадаг. Энэмнай ниитын ажабайдалда хамаагүйгөөр, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэһэншүүгээр хандадаг, ёһон буса зүйл болоно.

Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, зарим партийна организацинууд КПСС-эй зэргэдэ шэнэ хүнүүдые шэлэн абаха хүдэлмэридэ һанаа амараар, мүнөөл үдэрэйнгөө хэрэг бүтээһэн шэнжэтэйгээр хандадагай үрэ болоно. Хоёрдохёор, коммунистнуудай дунда хүмүүжүүлгын, политическэ хүдэлмэриин һулаар табигдаһанай бодото баримта болоно гээшэ. Иимэ дутуу дундануудые усадхахын тулада үдэр бүхэндэ коммунистнууд тушаагаа анхарал оролдолгоёо зорюулжа байха ёһотой болонобди. Тэдэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, эдэбхи үүсхэлыень бадаруулха гээшэ түбхын түрүүндэ һаналаа табиха асуудал. Зарим коммунистнуудай бэеэ һула табяад, урагшаа эрмэлзэхэ сэдьхэлгүй байдаг ушар эрилтын һулаһаа, Уставай эрилтэнүүдые бэелүүлхын тулада хоёр талын харилсаанай дуталдаһанһаа мүн дулдыдана.

Партиин гэшүүн бүхэн парторганизациингаа үмэнэ харюусалгатай, үнэн хэрэгээрээ коммунистын үндэр нэрэ зэргые харюулха гол үүргэтэй. Гэбэшье өөрын бата бэхи журамтай, харюусалгатай байха ёһотой гэһэн эрилтые зариман мартажархихаяа һанана. Иимэ ябадалда эсэс табиха гээшэ мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тооломоор.

Партийна даабари эдэбхитэйгээр, үнэн зүрхэнһөө, тунхарилтагүйгөөр бэелүүлхэ хэрэг хадаа коммунистын юрэнхы ба политическэ мэдэрэлһээ ехээр дулдыдаха байна. Тиимэһээ коммунист хүн өөрынгөө мэдэрэлые ходо хурсадхажа, үзэл сурталай, политическэ талаар һанал бодолоо, сэдьхэлээ болбосоруулжа ябаха уялгатай болоно. Мэдэрэлэйнь зэргээр тэрэнэй ажал ябуулгын үрэ дүн сэгнэгдэхэ ушартай. Оюун ухаагаа түрүү үзэл сурталаар, теоретическэ мэдэрэлээр хуяглаһан лэ хүн журамтай, эдэбхитэй, үнэн сэхэ байдаг шуу.

Ушар иимэһээ партийна организацинууд хадаа коммунист бүхэниие олониитын хүдэлмэридэ элсүүлхэ, ямар нэгэ партийна даабаритай байлгаха гэжэ хүсэхэ зуураа, тэдэнэйнгээ политическэ, үзэл сурталай мэдэрэлые дээшэлүүлхэ, эрдэм һургуулида һургаха гэжэ үдэр бүри оролдохо зэргэтэй болоно.

Коммунис партиин гэшүүн байха гээшэ хүндэтэйшье, харюусалга ба эрилтэ ехэтэйшье уялга. Иимэ ехэ уялга өөртөө абаһан тулада партиин бэелүүлдэг али бүхы ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, бусадтаа үльгэр жэшээ харуулха эрилтэ табина. Тиимэ байхын тулада коммунист бүхэн ехэшье, багашье хадань, партийна даабаряа нарин нягтаар, жэншэдгүй дүүргэхэ ёһотой байһаниинь элирнэ. Энэ ёһо эрхимээр дүүргэлгэ коммунистын нэрэ алдарые бүри дээрэ үргэхэ байна.

А. БАРДОНОВ,
КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша.

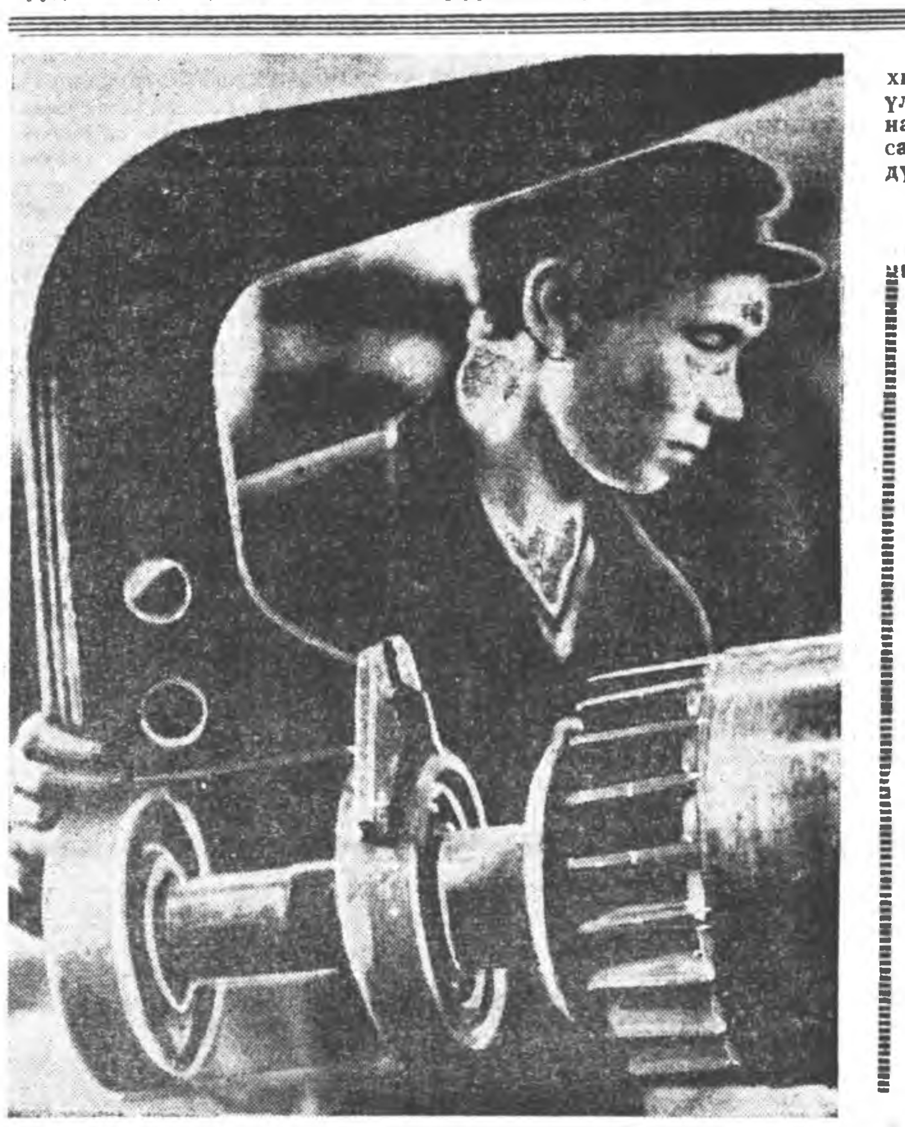

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын синхронно участогайхид (электро-заһабарилгын цех) һараһаа һарада даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Эдэнэрэй гаргаһан продукци хододоо шанар һайнтай. Эндэ түрүүшүүл олон. Жэшээлхэдэ, электрослесарь Владимир Рупышев үдэр бүриингөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Рупышев ажал дээрээ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Һаяхан Улаан-Үдэдэ Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болобо. «Совет милициие саашадань бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байгша оной ноябрьда абтаһан тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар республикынгаа Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын болон тэрэнэй нютагуудтахи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай элидхэл министр Д. Эрдынеев хэһэн байна.

Ниитын гурим ба хуули ёһо сахиха, совет эрхэтэдэй зохёон байгуулхы ажал, амаралта ба хуулита эрхые гэмтэ аашануудһаа хамгаалха үүргэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхыень совет милициин хүдэлмэрилэгшэдые парти, правительствамнай уялгалһан байна. Мүн энээнтэй хамта милициин зургаануудые үнэн шударгы кадрнуудаар хангаха, арад зонтой харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ тушаа олон хэмжээ ябуулганууд энэ тогтоол дотор хараалагданхай. Тиихэдэ Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэдтэ ажалай болон ажаһуудалай талаар тон зохисотой һайн эрхэ байдал олгогдонхой.

Зүблөөндэ табигдаһан асуудалаар министерствын болон аймагуудтахи милициин зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд Жильцов, Молчанов, Урбанов болон бусад үгэ хэлээ. Тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо заагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө улам эмхитэй, оролдолго үүсхэл ехэтэйгээр ажаллаха байһанаа элирхэйлһэн байна.

КПСС-эй обкомой секретарь Н. В. Бутуханов тус зүблөөндэ хабаадалсажа, МВД-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлһон байна.

Ж. ДАГБАЕВ.

О

Башкирай АССР-эй хойто зүгтэ Кармановска ГРЭС баригдажа байна. Энэ ГРЭС хадаа табан жэлэй шухала барилгануудай нэгэн болоно. Энэ станци Ураалай предприяти болон барилганuудта, Башкирай нефтиин районуудта электрын элшэ хүсэ үгэхэ юм. ГРЭС-ые баригшад 1970 оной апрель болотор 1 миллион 200 мянган киловатт-час хүсэтэй дүрбэн блок ашаглалгада үгэхөөр шиидэнхэй. Мүнөө станци дээрэ ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Энэнь юуб гэхэдэ, 300 мянган киловатт хүсэтэй блок ашаглалгада үгтэхэнь ха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кармановска ГРЭС-эй барилга дээрэ.

ТАСС-ай фото.

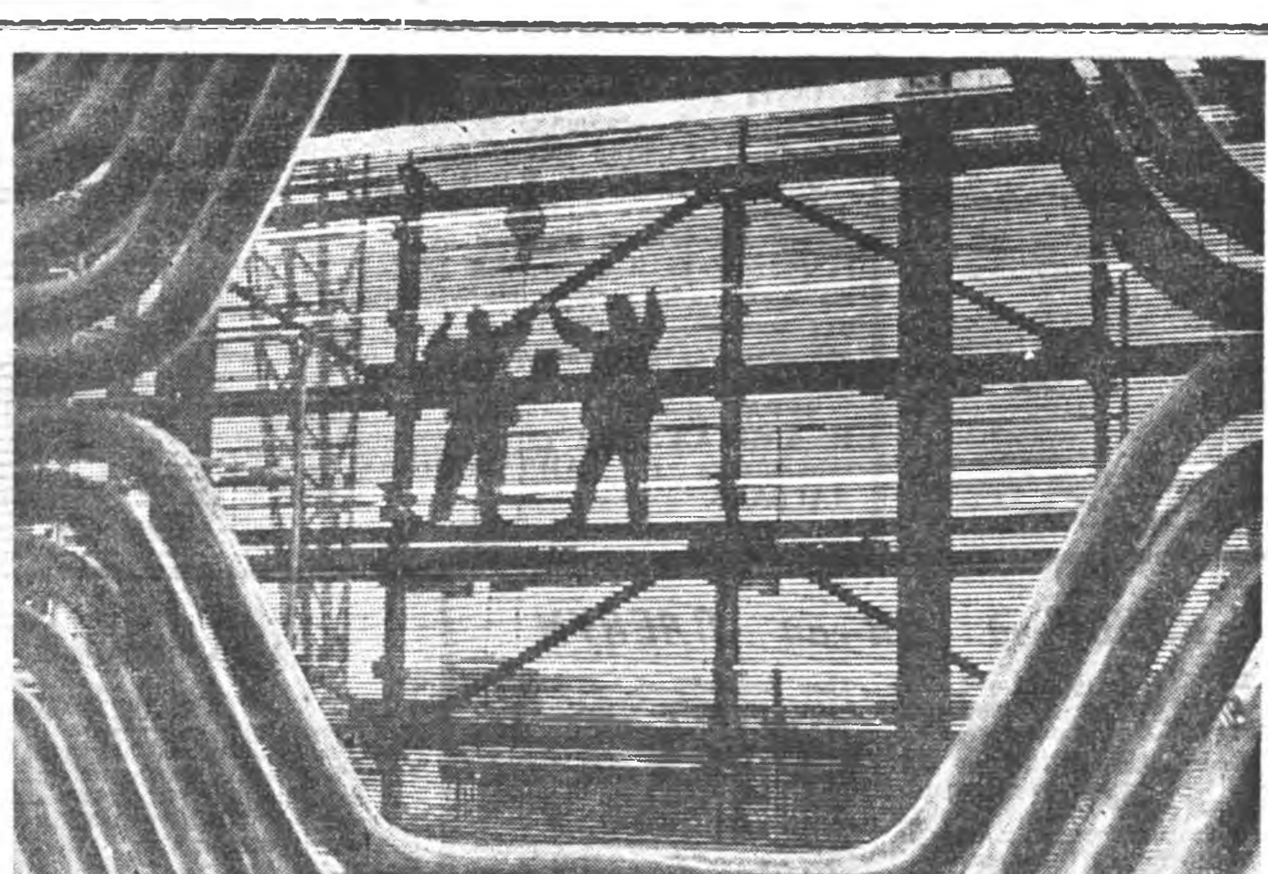

Россин эгэшэ дүү республиканууд

КЕЙМЕТИНОВТЭНЭЙ БҮЛЫН ЖАРГАЛ

СЕБЯН-КЮЕЛЬ ТОСХОН (Яхадай АССР). Тушаал болоһон нэгэ ушар Афоня Кейметиновэй ами наһые абарһан юм. Энэ зуун жэлэй эхеэр Верхоянскын гүн тайгаар нүүжэ ябаһан Кейметиновтэнэй бүлэ халуун үбшэндэ нэрбэгдэһэн байгаа. Найма наһатай Афоня хүбүүниинь лэ амиды үлэһэн. Тэрэниие ангуушад дайралдажа абараа.

Шадамар бэрхэ энэ ангуушан нүүдэлшэ айлай басагантай гэрлэжэ, гэр бүлэтэй болобо. Залуу бүлэ нютаг соогоо эгээн түрүүн колхоздо ороһон юм. Тэдэнэйдэ юһэн үхибүүн түрөө. Афанасий Иннокентьевич, Елизавета Дмитриевна өөһэдынгөө бэрхэшээлтэ залуу наһан тухай хүбүүд, басагадтаа хөөрэдэг, һурахал ёһотойт гэжэ дабтан хэлэдэг байба. Мүнөө саг хубилаа, хэншье болохо аргатайт. Үнэн сэхэ, ажалдаа шударгы байхал хэрэгтэй.

Эхэ, эсэгын хүсэл үшөө амидыдань хүсэлдэһэн юм. Юһэн үхибүүдынь барандаа дээдэ, тусхай дунда эрдэмтэй болонхой. Энэ бүлэһөө түрүүшын врачнар, багшанар, мүн ондоошье мэргэжэлтэд урган гараа.

Ехэ хүбүүн Никифорнь Яхадай багшанарай училищи дүүргээд, колхозой түрүүлэгшээр, совхозой отделениин хүтэлбэрилэгшөөр ажаллаа. Мүнөө ой модоной ажахыда хүдэлмэрилнэ. Василий хүбүүниинь—Ленинградай багшанарай институт дүүргэһэнэй удаа һургуулиин директорээр ажаллаа. Харин мүнөө харюусалгата партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэнхэй. Петрнь Яхадай гүрэнэй университет дүүргээд, «Кировский» гэжэ совхоздоо ахалагша ветеринарна врачаар хүдэлнэ. Кейметиновтэнэй басагад гэбэл: Варварань—фельдшер, Аннань—багша, Христинэнь — хүүгэдэй саадые даагша, Тамарань—һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдэй хүмүүжүүлэгшэ, Елизаветэнь—хүдөөгэй библиотекые даагша, эгээ бага Анастасия басаганиинь Яхадай гүрэнэй университедэй һүүлшын курсда һурана. Түүхын багша болохоор зоринхой. Гушаад ондо Кейметиновтэнэй урсахан гэрэй байһан Себян-Кюель гэжэ газарта мүнөө дүрбэн, найман бүлын байха гэрнүүдтэй ехэ тосхон бодонхой. Тосхоной гэр бүхэндэ электрын гал яларжа, радио ханхинажа байдаг. Гэртэ хэрэглэдэг электроприборнуудшье бии. Эндэхи айлнууд һаядаа газай плитануудтай болохо, мүн тосхоной гэрнүүд уураар дулаасуулагдадаг болохо.

Д. БУБЯКИН.

ХАДЫН ХИЗААРАЙ БУЛАД ХАРГЫ

ГРОЗНЫЙ. **«...Мэнэ гэһээр Грозноһоо Червленное хүрэтэр түмэр харгы татаха»** гэһэн шиидхэбэри табин жэлэй урда тээ, 1918 оной декабриин 14-дэ, Арадай Комиссарнарай Совет гаргаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Терек мүрэн шадар Червленное гэжэ станци бодоо. Һүүлээрнь Астрахань хүрэтэр ондоо станцинууд удаа дараалан баригдаһан байна. Мүнөө Грозныйн отделени Хойто-Кавказай түмэр замай эгээл томонь юм. Хэдэн зуун километрэй зайда Чечено-Ингушетиин, Хальмагай, Дагестанай аха дүү республикануудай, мүн Астраханска областиин газар дээгүүр булад магистраль татагданхай.

Г. НАСОНОВ.

ЛИТЕРАТУРНО-ХҮГЖЭМЭЙ ЛЕНИНИАНА

ОРДЖОНИКИДЗЕ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулһан литературно-хүгжэмэй үдэшэнүүд Хойто-Осетиин хүдөө нютагуудта эмхидхэгдэжэ захалаа. Терек шадарай Эльхотово гэжэ урданай һуурин тосхондо түрүүшын иимэ үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Осетиин поэдүүд Владимир Ильич тухай шүлэгүүдээ уншаа. Республикын гүрэнэй филармониин артистнар ехэ концерт табиба.

Республикын уран мэргэжэлтэнэй коллективүүд энэ сезондо олон янзын, баян программа бэлдэнхэй. Хойто-Осетиин симфоническа оркестр В. И. Ленинэй дуратай байһан хүгжэмдэ гол анхаралаа хандуулна. Симфоническа оркестр Хойто-Осетиин АССР-эй арадай артист Павел Ядыхай хүтэлбэри доро хүгжэмдэ дуратайшуулые гадаадын болон совет композиторнуудай зохёолнуудтай танилсуулха юм. Программын тусхай бүлэгынь «Ленин ба хадын зон» гэжэ нэрлэгдэнхэй. Тэрээндэнь Кавказай, Закавказиин түрүү композиторнуудай зохёолнууд ороно.

Т. ЕФИМЦОВ.

ТОСХОНОЙ ШЭМЭГ

ЗВЕНИГОВО. (Мариин АССР). Звениговскэ районой ойроойдоо гурбан үйлсэтэй Трояры гэжэ тосхон Волго шадар оршодог. Эндэхи колхоз мүн лэ «Волга» гэжэ нэрэтэй юм. Хүдөөгэй фельдшер байһан нютагайнгаа 92 наһатай үбгэжөөл Архип Лазаревич Лазаревые троярынхид ехэтэ хүндэлдэг. Граждан дайнай үедэ Совет засагай түлөө тэмсэһэн, нютагтаа элүүрые сахилгын хэрэг үүсхэгшэдэй нэгэн. Мүн байгаалида ехэ дуратай гэжэ суурхадаг. Архип Лазаревич граждан дайнһаа бусахадаа, үргэлжэ ногоон байдаг туя ургамал асаржа, илалтын тэмдэг болгон һуулгаа һэн. Тиихэһээ хойшо энэ бүлэдэ һайн һайхан заншалай эхин табигдаа юм. Хүндэтэй айлшанай гү, али нүхэрэйнгөө ерэхэдэ, нэгэ модо һуулгадаг заншалтай. Хүбүүнэйнгээ гэрлэхэдэ хоёр модо, аша басаганай түрэхэдэ мүн лэ модо һуулгаа. Мүнөө саад соонь хэдэн арбаад модон набша намаагаа надхуулан, шааяжа һуудаг. Тосхоной үйлсэдэ, Архип Лазаревай гэрэйнь урда Космонавтнуудай аллей һуулгагданхай.

В. АЛЕКСЕЕВ.

ТУВЫН ДУУШАН

КЫЗЫЛ. Уран зохёолшо Степан Агбанович Сарыг-Оолой зохёол бүтээлэй ябуулгын 35 жэлэй, түрэһөөр 60 жэлэй ойе Тувын олониитэ тэмдэглээ. Тувын дуушан гэжэ тэрэниие нютагайхидынь нэрлэдэг юм. Энэ уран зохёолшын бэлиг шадабари Тувада элитэ болонхой.

Тэрэнэй рассказуудай, туужануудай, шүлэгүүдэй болон поэмэнүүдэй хори гаран ном тува,ород хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнхэй. Һүүлшынь томо зохёол болохо «Һайхан сэдьхэлтэй хүбүүн тухай тууужа» гэжэ номынь «Советская Россия» хэблэлээр барлагдан гараа.

Баярайнь ойтой, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, Степан Сарыг-Оолые хүршэ республикануудайнь зохёолшод амаршалба.

В. ЧЕРНЯЕВ.
(ТАСС).

Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

1969 ОНДО БУРЯАДАЙ АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГОЛ ЗОРИЛГОНУУД*)

ромышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүгжэлтын талаар

ромышленна бүхы предприяти-дай бүтээн гаргаха продукциин хээн энэ жэлэйхиһээ 7,5 про-нтээр ехэ болгогдохоор хараалаг-и гэхэ гү, али дүн хамтадаа ,2 миллион түхэригэй продукци аха.

Нютагай Соведүүдэй мэдэлэй про-шленностиин продукци дунда зэр-9 процентээр дээшэлхэ, тэрэ ю барилгын материалнуудай уп-ениин—22,8, түлишын про-ленностиин управлениин—12,1, гай промышленностиин минис-ствын — 8,2 процентээр нэмээ-

Хюреэдэмэл модон, сонхын шэл, ай тоһон, загаһанһаа бэшэ зүйл-дые үйлэдбэрилгэ 1969 ондо и ехэ болохо, тиихэдэ электрын , машина бүтээлгын ба барил- хэрэгсэлнүүд, угаамал ноолон, отаж, мяхан бүри ехээр абтаха. оюзна ба союзно-республиканска истерствэнүүдэй предприяти- 14,5 процентээр гэхэ гү, али дюнойхиһоо 2,7 миллион түхэ-эр ехэ үргэн хэрэглэлэй эд ба- үйлэдбэрилхэ түсэбтэй.

лад зондо шухала эд хэрэгсэл ээр бүтээн гаргадаг болохы олон предприятинууд һэльбэг-үргэдхэгдэхэ зэргэтэй. Илангаяа леэр, бэлэн хубсаһаар зоной эрилтэ хангаха зорилгоор тодорхой хэмжээнүүд абтаха.

Ерэхэ жэл хүн зондо һү, сагаан эдеэнэй зүйлнүүдые худалдалга 1,9 процентээр нэмэхэ. Тодорхойлон хэлэбэл, хүн бүхэндэ жэлдээ 140 литр һүн худалдагдаха гэхэтэй хамта, хүдөө нютагуудай зоной эрилтэ үшөөл мууса хангагдана. Мяханай совхозуудай трестын ажахынуудай түсэбһөө гадуур 6—7 мянган тонно һү бэлэдхэжэ, зоной хэрэглэмжэ гүйсэд хангаха арга нөөсэ хэрэглэхэ шухала.

Ашаа зөөлгэ 1969 ондо энэ жэлэйхиһээ 1 миллион тонноор дээшэлхэ. Хүнүүдые илангаяа агаарай замаар зөөлтэ горитойгоор нэмэхэ. Колхоз, совхозуудта хэгдэхэ авиахимическэ хүдэлмэри 39 процентээр үргэдхэгдэхэ.

Шэнэ харгы бариха, заһабарилха хэрэгтэ ехэхэн хүсэ, зөөри зорюулагдаха. Улаан-Үдэ хотодо Үдэ гол дээгүүр шэнэ хүүргэ баригдажа эхилхэ, Бага-Куналей тосхон шадар Хёлго гол дээгүүр хүүргэ мүн лэ баригдажа захалхаар хараалагдана. Харгынуудые болбосон түхэлтэй болгохын—аянда ябагшадай наҺа һалхинһаа хорюхо, амарха павильонуудые барихын, автомашинануудай зогсохо, заправка хэхэ байрануудые түхеэрхын тула горитой мүнгэн хараалагдадаг, тэрэниие зүбөөр, дүүрэн ашаглаха шухала.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгын талаар

Республикымнай колхоз, совхо-ай материальна арга боломжые бэхижүүлгэдэ дээрэһээ һомологдожо 22,9 миллион түхэриг ерэхэ ондо үгтэхэнь гэхэ гү, байгша онойхиһоо 30,1 процентээр нэмээгдэхэнь. Тэрэшэлэн колхозууд ажахынуудаа үргэдхэн хүгжөөхэ хэрэгтэ 14 миллион түхэриг гаргашалхаар хараална. Колхоз, совхозууд гүрэнһөө олон тоото шэнэ техникэ, утгажүүлгэ абаха.

Хүдөө ажахын бүхы продукци 1969 ондо 9,6 процентээр дээшэлхэ хараатай. Ороохо тарьяанай абтаса 566 мянган тоннодо хүргэгдэжэ, 4,4 процентээр нэмэхэ, хартаабха—7,6, овощ—32,9, мяхан—26,6, үндэгэн—26, ноохон—17 процентээр байгша онойхиһоо дээшээ болохо. 130 мянган тонно һүн абтаха, 1968 оной хэмжээнтэй жэшэбэл, мяханай совхозуудай тогтоогдоһоной дашарамда 3,4 процентээр доошоо орохо. Гэбэшье хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб хуушаараа, табан жэлэй даабаринуудай хэмдэ үлэхэ.

Табан жэлэй түсэбэй ёһоор, республикымнай колхоз, совхозууд 1970 ондо 610 мянган тонно ороохо, 62 мянган тонно мяха, 165 мянган тонно һү, 55 миллион үндэгэ, 4,8 мянган тонно ноохо абаха болоно. Энээниие амжалтатайгаар дүүргэхын тула үлэһэн хоёр жэл соо бүри габшагайгаар ажаллаха эрилтэ табигдана. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлнүүдтэ мал ажалай продуктнуудые абаха талаар он оной түсэб даабаринууд мууса дүүргэгдэв. Гүрэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха түсэбөө аха аргаараа дүүргэхыел бодоод, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын зургаанууд бүхы продукцяар даабаринуудаа дүүргэхын түлөө тэмсэл һүүлэй үедэ һуладхаһан байна. Энэ ёндүүтэй ябадал түргэн заһаха, гүрэнэй бүхы түсэбүүдэй дүүргэлтые али али талаһаань шангаар хинаж шалгаха, энэ талаар эрилтэ дээшэлүүлхэ саг тулаа.

Капитальна барилгын талаар

Ерэхэ жэлэй капитальна барилгада 173,7 миллион түхэриг һомологдоно гэхэ гү, али табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 14,1 миллион түхэригөөр ехэ болоно.

Хараалагдаһан мүнгэнһөө 125,7 миллион түхэригынь гүрэнэй зүгһөө сэхэ табигдаха, тэрэнэй ехэнхи хубинь энергетикын, химическэ промышленностиин, машина бүтээлэг, металл болбосоруулдаг промышленностиин, хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ зорюулагдана.

Нютагай ажахын хүгжэлтэдэ 1968 онойхиһоо 6 процентээр үлүү гэхэ гү, али дүн хамталаа 28,9 миллион түхэриг гаргашалагдаха. Республикымнай бюджедһээ гадна, гүрэнэй сэхэ табидаг мүнгэнһөө арадай гэгээрэлэй хүгжэлтэдэ—9, элүүрые хамгаалгада—14, коммунальна ажахыда—30, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада—36 процентээр энэ жэлэйхиһээ үлүү ехэ мүнгэн һомологдохоор хараалагдана.

Ерэхэ жэлдэ ямар шэнэ барилганууд ашаглалгада үгтэхэб гэбэл, 1450 километр утатай ехэ хүсэтэ электролини, Гусиноозерск городһоо Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхай хүрэтэр түмэр зам, Сэлэнгын ЦКК-да жэл соо 270 мянган кубометр модо болбосоруулан бэлэдхэхэ цех, ороохо таряа тушаажа абадаг оньһожоруулагдамал 10 пункт, 9800 үхибүүдэй һураха һургуулинууд, 256 оротой больницанууд, 5900 хүнэй һууритай клуб, соёлой байшангууд ба предприяти, эмхи зургаанууд болоно. Закаменск, Гусиноозерск городуудта хубсаһа угааха, химическэ аргаар арилгаха предприятинууд, Петропавловкада, Турунтаево тосхондо быткомбинадууд, Улаан-Үдэдэ гутал оёхо фабрика болон хүнэй ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха бусад предприятинууд хүдэлжэ эхилхэ. Түмэр замай түрүүшын участок 162 километр зайда электрижүүлэгдэхэ. Гүрэнэй бюджедэй һомололгоор 199 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд бүтээгдэхэ.

Баригдажа эхилһэн, шэнэ, ехэ барилгануудай тоодо Галуута-Нуурай ГРЭС, Улаан-Үдын түмэр конструкцинуудай завод, Буряадай барилгын управлениин оньһожоруулгын бааза, нарин сэмбын фабрикын ээрэлтэ-шэмэглэлтын шэнэ корпус, Улаан-Үдэдэхи гэр бариха комбинадай хоёрдохи ээлжээн, Галуута-Нуурай загаһанай ажахы, «Байкальский», «Кабанский» болон Эрхирэгэй совхозуудтахи һүнэй оньһожоруулагдамал фермэнүүд гэхэ мэтэ оролсоно.

Эдэ ехэ барилгануудые сагсоонь бодхоохын тула барилгын управленинүүдэй эгтһөө горитой хүсэн, оролдолго гаргагдаха зэргэтэй. Шэнэ барилгада табигдаһан мүнгэ зөөриие зүбөөр ашаглахын хойноһоо республикын Госплан, Госбанк ба Стройбанк шанга хиналта табиха уялгатай.

Хүн зоной ажаһуудал, соёл культурын хэмжээе улам дээшэлүүлхэ талаар

Арад зоной ажаһуудалай, соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхээр табан жэлэй түсэб соо хараалагдаһан даабаринууд 1969 ондо гол хэмжээндээ үлөөгдэнэ. Ерэхэ жэлдэ улад зоной хубиин олзо оршо 6 процентээр нэмэхэ.

Худалдаа наймаанай эрьесэ 474,5 миллион түхэригтэ хүргэгдэхэ гү, али 1968 онойхитой сасуулбал, 7,2 процентээр дээшэлхэ. Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд 9,6 процентээр үргэдхэгдэхэ, худалдаа наймаанай эмхинүүд 8,8 процентээр олон болохо. Хүдөөтэй эд хэрэглэгшэдэй эмхинүүд гүрэнэй наймаанай хэмжээнһээ үлүү ехээр худалдаа гүйлгэхэ түсэбтэй, тэдэнээ дүүргэхэ аргатайшье. Юуб гэхэдэ, хүдөөгэй ажалшадай байдал һуулал улам һайжарна, хото болон хүдөө нютагуудай хоорондохи илгаагай бүри бага боложо байһые гэршэлнэ.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжын талаар туһа хүргэхэ хүдэлмэри 1969 ондо 56,3 процентээр нэмэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ улад зоной хэрэглэмжэ хангадаг ганса министерствын эмхинүүд бэшэ, харин бусад промышленна предприятинууд ажалшадай эрилтэ хангаха даабаринуудтай, тэдэнээ заатагүй дүүргэхэ уялгатай.

Арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын талаар гол анхарал интернат һургуулинуудай, үхибүүдэй байшантуудай хүдэлмэридэ хандуулагдаха. Интернат һургуулинуудта һурадаг, хамтын байрануудта байдаг һурагшадай тоо ерэхэ жэлдэ 3 мянган хүнөөр олошорхо. Һургуулиин наһа хүрөөдүй үхибүүдые хүмүүжүүлэг эмхи зургаануудта 41,5 мянган хүн хандуулагдаха гэхэ гү, али байгша онойхиһоо 3200-гаар олон үхибүүд саад, яслида ябадаг болохо.

Соёл гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэри үргэдхэхэ талаар мүн лэ тодорхой хэмжээнүүд хараалагдана.

Ерэхэ жэлдэ 25 шэнэ библиотекэ, 5 клуб, үхибүүдэй хүгжэмэй 2 һургуули, арадай 3 театр нээгдэхэ. Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрые үргэдхэхэ, удха түгэлдэр, һонирхолтой болгохын тулада нютагай Соведууд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүд хододоо үүсхэл оролдолго гаргаха зэргэтэй.

Больницануудтахи оронуудай тоо 9500-да хүрэжэ, 3,1 процентээр нэмэхэ. Аптекэнүүдэй тоо 12 процентээр олошорхо. Арад зоной элүүрые хамгаалга саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай, Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ республикымнай медицинын эмхи зургаанууд бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байна.

Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ республикын арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб даабаринууд олониитэ ажалшадай хүсэлэл оролдолгоор амжалтатай дүүргэгдэхэ байһаниинь лабтай.

*) Нүхэр В. Ф. Лысовэй элидхэлэй түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта.

Буряадай АССР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет ба 1967 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай

Буряадай АССР-эй финансын министр Ч. В. Ендоновой элидхэлһээ

Буряадай АССР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет

Нүхэд депутадууд! Республикын ай ажахые 1969 ондо хүгжөөхэ бтэй зохилдуулагдан, Буряадай -эй 1969 оной гүрэнэй бюд- табигдаа. Республикын арадай ые хүгжөөлгэдэ, арад зоной һуудалай хэмжээе дээшэлүүлгэ- шухала мүнгэн зөөри бюджедээр лагдана. Бюджет олзо оршын- гаргашынгаа талаар 110 мил- 955 мянган түхэриг байхаар рхойлогдоно гэхэ гү, али байгша иһоо 12,3 процент дээшээ бо-.

БЮДЖЕДЭЙ ОЛЗО ОРШОНУУД

Бюджедэй олзо оршын 70,6 про- нь гү, али 78 миллион 255 ган түхэриг гүрэнэй ба коопе- вна предприяти, организацинуу- зүгһөө орохо.

Нютагай промышленностиин пред-приятинуудай сэбэр олзо хамтадаа миллион 905 мянган түхэриг бо-оор хараалагдана. Тэрээнһээ 6 лион 161 мянганиинь бюджедтэ хэ, үлөөшэнь предприятинуудай дынь мэдэлдэ үлэхэ юм. Эконо-еска реформо нэбтэрүүлһэнэй- ар предприятинуудай сэбэр олзо эл ургажа, тэрэнһээ бюджедтэ ойхон мүнгэн ородог болобо. Республикын промышленна 74 приятин түсэблэлтын, экономи- урмашуулгын шэнэ гуримда ной. Түрүүшынь дүй дүршэл үрэ дүн харуулна. Шэнэ гури- хүдэлжэ байһан предприяти- байгша оной 11 һарын турша-удалдаһан продукциингаа хэм- 9 процентээр, ажалай бүтээсые сэбэр олзо оруулгые—30 про-ээр дээшэлүүлээ. Промышленна предприятинуудай олоһон сэ-олзын 60 процентнь ажахын шэ-гуримаар хүдэлжэ эхилһэн кол-ивүүдһээ абтаа. Гэбэшье про-ци бүтээн гаргаха, шэнэ техни- технологи нэбтэрүүлхэ, ажалай эсэ дээшэлүүлхэ, сэбэр олзо абаха түсэбөө экономическа реформодо шэлжэн ороһон бүхы предприятинууд амжалтатайгаар дүүргэнэ гэхын аргагүй. Улаан-Үдын валенка дарадаг фабрика, Кировэй нэрэмжэтэ завод, Хяагтын трикотажна фабрика, Сүхын арһанай завод, Улаан-Үдын оёдолой фабрика сэбэр олзо оруулха нэмэлтэ даалгабари болон гол түсэбөө дүүргэнэгүй. Барилгын материалнуудые гаргадаг предприятинуудта ажалай эмхидхэлэй һула, экономическа хүдэлмэриин мууса ябуулагдадаг дээрэһээ олзотохоһоо байха гарзатаһан зандаа. Улад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай олонхинь гарзатайгаар хүдэлнэ.

Промышленна предприятинуудай сэбэр олзые улам дээшэлүүлхын, мүнөө хүрэтэр зарим предприятинуудай гарзатадаг ябадалыень түргэн усадхахын тула эрид хэмжээнүүд зохихо эмхи зургаануудай зүгһөө абтаха зэргэтэй.

Гүрэнэй бюджедэй оршын горитойхон хубинь эд бараа үйлэдбэрилгэ, худалдаанай эрьесэһээ ородог налог юм. 1969 оной бюджедтэ 62 миллион түхэриг эрьесын налог орохо гэхэ гү, али тодорхойлон хэлэбэл, бюджедэй бүхы олзо оршын 63 процентнь болоно.

Байгша оной 11 һарын туршада эрьесын налогой орохо жэлэй түсэб 91 процент дүүргэгдээ. Гэхэ зуура саахарай, загаһа барилгын, тоһоной, бүдэй, гуталай үйлэдбэриин газарнуудһаа болоод промышленностиин бусад һалбаринуудһаа эрьесын налог холо дутуу ороо. Худалдаа наймаанай эмхинүүд, саахар, загаһа, кондитерскэ зүйлнүүдые, ургамалай тоһо ба бусад эд товарнуудые хараалагдаһан хэмжээнһээ багаар абажа, мууса худалдана. Тусхай фондһоо үгтэдэг эд бараан жэшээлхэдэ, трикотаж, гутал гэхэ мэтэ мүн лэ багаар худалдагдана.

Үнгэрөөшэ 11 һарын туршада республикын худалдаа наймаанай эмхинүүд эд бараанай эрьесын түсэб 101,1 процент дүүргээ. 4 миллион 122 мянган түхэригэй элдэб эд бараан арад зондо түсэбһөө гадуур наймаалагдаа. Гэхэтэй хамта үшөөл олон дутагдал худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэридэ үзэгдэнэ. 12 аймпотребсоюзууд, гүрэнэй худалдаа наймаанай 5 предприяти наймаанай түсэб дүүргээгүй. Элбэгээр үйлэдбэрилэгдэдэг зарим эд бараанай наймаанда таһалдадаг ушар үзэгдэнэ. Худалдаа наймаанай олохон эмхинүүдтэ гүрэнэй ба кооперативна зөөри үрихэ, үбэршэлхэ ушар хэгдэнэ.

Мүнөө арад зоной ажаһуудалай улам һайжаржа, эрилтынь бүри дээшэлжэ байһан сагта худалдаа наймаанай эмхинүүд бултадаа амжалтатай һайнаар хүдэлхые, түсэб даалгабаряа ходоодоо дүүргэхые оролдохо зэргэтэй, уялгатайшье.

Ерэхэ жэлдэ республикымнай бюджедтэ 30 миллион 700 мянган түхэриг арад зонһоо абтадаг гүрэнэй налог болон бусад түлбэринүүдһээ орохо. Горитойхон мүнгэн олзо оршо абадаг ондоо эмхи зургаануудһаа үгтэхэ байна.

БЮДЖЕДЭЙ ГАРГАШАНУУД

Буряадай АССР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджедэй гаргашануудай 95 процентнь арадай ажахые хүгжөөлгэдэ, социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта һомологдоно.

АРАДАЙ АЖАХЫЕ хүгжөөлгэдэ 33 миллион 597 мянган түхэриг, 1968 онойхидо орходоо 10,3 процентээр ехэ мүнгэн һомологдоно. Тиин нютагай промышленностиие хүгжөөлгэдэ бюджедһээ болон предприятинуудай нөөсэһөө 7 миллион 327 мянган түхэриг гаргашалагдаха. Энэ халаа байгша онойхиһоо 1 миллион 945 мянган түхэригөөр дээшээ болоно.

Гэр байрын, коммунальна ажахын хэрэглэмжэдэ гүрэнэй бюджедһээ 12 миллион 182 мянган түхэриг хараалагдана, Харгынуудые заһабарилга, барилгада—700 мянган түхэриг һомологдоно. Гадна колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд, барилгын, транспортын болон бусад эмхинүүдэй зүгһөө 3 миллион 504 мянган түхэриг харгын хүдэлмэриин гаргашада һомологдохоор һанамжалагдана. Тиин автомобильна харгынуудые заһаха, шэнээр бариха хэрэгтэ байгша онойхидо орходоо 1 миллион 200 мянган түхэриг гаргашалагдахань.

РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫЕ саашадань бүри түргөөр хүгжөөхын тулада парти, правительствамнай ехэхэн зөөри хэрэгсэлээр туһална. «Хонин ажалые хүгжөөлгэдэ, Буряадай АССР-эй колхоз, совхозуудта туһаламжа үзүүлхэ тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ оной августда абаһан тогтоолой ёһоор, 1969—70 онуудта хонишодой гэр байра, һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй хүмүүжэхэ эмхи зургаануудые барихын, хонидой байрануудые бодхохын тулада 21 миллион түхэриг нэмэлтэ мүнгэн үгтэхэнь.

1969 ондо хараалагдаһан арадай ажахын түсэбтэй зохилдуулан, республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ дүн хамтадаа 41 миллион түхэриг, тэрэ тооһоо 28 миллион 500 мянганиинь РСФСР-эй бюджедһээ һомологдоно.

1969 ондо колхоз, совхозуудтахи капитальна барилгада бүхыдөө 23 миллион 672 мянган түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Тэрэнһээ гадна ажахынууд шэнэ техникэ худалдажа абаха, ниитын мал олошоруулха гэхэ мэтэдэ хэһэн гаргашаа банкһаа урьһаламжа абажа бүтүүлхэ аргатай.

Ажахынгаа гаргаша алмахын, олзо оршыень дээшэлүүлхэ талаар колхоз, совхозуудта эмхидхэлэй, бүридхэл хиналтын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, республикымнай 40 совхоз ажахынгаа жэл гарзатайгаар үнгэргэхэнь. Илангаяа Онохойн, Хэжэнгын, Нисэнгын, Эрхирэгэй, Яруунын совхозууд ехэ гарзатай. Ниитын малай олоор гарзалха, эхэ малнуудай һубайрхаһаа эхилээд, ажахын элдэб үлүү гарза гаргашануудһаа колхоз, совхозууд ехэхэн хохидолдо ороно.

Колхозуудай мүнгэн һангые бэхижүүлхэ талаар гүрэнэй зүгһөө ехэхэн туһаламжа үзүүлэгдэнэ. 1968 оной январиин 1-һээ республикымнай бүхы колхозууд гүрэнэй банкһаа саг зуурын урьһаламжа сэхэ абадаг болоо. Тиин үнгэрөөшэ 11 һарын туршада колхозууд 38 миллион 300 мянган түхэриг урьһаламжа абаһан аад, 32 миллион 600 мянгыень банкда һөөргэнь бусаагаа.

Колхозуудай 9 һарын олзо оршо нёдондонойхиһоо 1,2 миллион түхэригөөр нэмээ. Мүнөө жэлдэ колхозуудай сэбэр олзонь 13 миллион түхэриг болохоор хараалагдана.

Зорилго юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай олзо оршые арьбадхахын, элдэб үлүү гаргашануудыень эрид усадхахын тулада түсэблэлгэ-эмхидхэлэй нягта нарин хүдэлмэри эрхилхэ, хиналта, шалгалтын хэмжээ ябуулгануудые үргэнөөр бэелүүлхэ шухала.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГАДА жэлһээ жэлдэ ехэ мүнгэн зөөри һомологдодог. Капитальна барилга хүүлхыень нютагай Соведүүдэй мэдэлдэ гүрэнэй зүгһөө 18 миллион 300 мянган түхэриг үгтэхэнь. Гадна предприяти, ажахынуудай өөһэдын нөөсөөр, банкын урьһаламжаар ехэхэн барилга хэгдэхэ. Зорилго юуб гэхэдэ, капитальна гаргашада һомологдоһон мүнгые зүбөөр хэрэглэхэ. Һайн шанартайгаар, саг болзор соонь шэнэ барилгануудые бодхохо шухала. Гэхэ зуура барилгын организацинуудай ажал хүдэлмэридэ, илангаяа барилгын шанарай, мүнгэн зөөриин гаргашын талаар олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. 1969 оной январиин 1-һээ правительствын тусхай тогтоолой ёһоор капитальна барилгын сметэнүүдэй шэнэ нормонууд, үнэ сэнгүүд нэбтэрүүлэгдэхэнь, барилгашадай салин хүлһэн шэнэ жэлһээ дээшэлхэнь. Эдэ бүгэдэ барилгын хүдэлмэри түргэдхэхэ, шанарынь дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һайн туһа дүхэм боложо үгэхэнь лабтай.

СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНА ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУДТА республикын бюджедэй диилэнхи хубинь—85 миллион 650 мянган түхэриг һомологдоно гэхэ гү, али байгша онойхиһоо 2 миллион 481 мянган түхэриг ехээр гаргашалагдахань. Хараалагдаһан бүхы гаргашын 56 процентнь—48 миллион 235 мянган түхэригынь арадай гэгээрэлэй хүгжэлтэдэ зорюулагдана. Дунда һургуулинуудай, интернат һургуулинуудай һурагшадай тоо олошорхо. Һургуулиин наһа хүрөөгүй багашуулай эмхи зургаануудта мүнөө жэлэйхиһээ 1200 үхибүүн олоор хүмүүжэдэг болохонь. Саад, яслинуудта багашуулай эдеэ хоол һайжаруулхын тулада шэнэ бюджедээр 261 мянган түхэриг нэмэлтэ гаргаша хараалагдана.

Дунда мэргэжэлтэниие бэлдэдэг техникум, училищинуудта мүнгэ һомололго ерэхэ жэлдэ 5,3 процентээр дээшэлхэ.

Соёлой, хэблэлэй, искусствын эмхи зургаануудай хэрэглэмжэ хангахын тулада 6 миллион 388 мянган түхэриг хараалагдана.

Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудта бюджедэй дүрбэнэйнь нэгэ хуби—28 миллион 96 мянган түхэриг һомологдоно. Медицинын эмхи зургаануудые саашадань үргэдхэхэ, хүдэлмэриень һайжаруулха хэрэгтэ хараалагдаһан зөөриин горитой хубинь гаргашалагдаха байна.

Социальна тэдхэмжэдэ мүн лэ урданайхиһаа ехэ мүнгэн һомологдоно.

Албан захиргаанай эмхинүүдэй гаргашада 1969 ондо 4 миллион 28 мянган түхэриг хараалагдана. Бюджедэй энэ статьягай гаргашые бага болгохын тулада захиргаан, управленинүүдэй бүридэл нягтаар хаража үзэхэ, имагтал штадай ёһоор хүдэлмэрилэгшэдые бариха шухала.

УЛААН-ҮДЭ ГОРОДОЙ БА АЙМАГУУДАЙ БЮДЖЕДҮҮД

Нютагай бюджедүүдэй олзо оршо, гаргашань бүхы дээрээ 88 миллион 770 мянган түхэриг байхаар хараалагдана гэхэ гү, али республикын бюджедэй 80 процентнь болоно.

Улаан-Үдэ городой, аймагуудай бюджедүүд тухай дэлгэрэнгы материалнуудтай танилсахыень депутадуудта һанамжа дурадхалнууд хубаагдажа үгтэнхэй. Тиимэ тула эндэ богонихоноор тоггоолтой. Улаан-Үдэ городой, аймагуудай бюджедүүдэй оршо олзын диилэнхи хубинь предприятинуудай сэбэр олзоһоо, эрьесын налогһоо болон бусад түлбэринүүдһээ ороһон мүнгэн болоно.

Байгша ондо нютагай бюджедүүд амжалтатайгаар дүүрэжэ байнхай, 11 һарын туршада оршо олзын жэлэй түсэб 96,7 процентдэ хүргэгдөө. Батсаажа хэлэхэдэ, аймагуудай, городуудай, сельскэ, сомоной Соведүүдэй байгша оной бюджедүүд бултадаа дүүргэгдэхэ хараатай. Мүн республикымнай гүрэнэй 1968 оной бюджет мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай.

* * *

Нүхэд депутадууд! 1967 оной гүрэнэй бюджет олзо оршын талаар 116 миллион 356 мянган түхэригтэ хүргэгдөө гэхэ гү, али 103,3 процент дүүргэгдээ, гаргашынь талаар —112 миллион 452 мянган түхэриг болоһон гэхэ гү, али 99,8 процент бэелүүлэгдээ. 1967 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тушаа дэлгэрэнгы материалнууд депутадуудта үгтэнхэй.

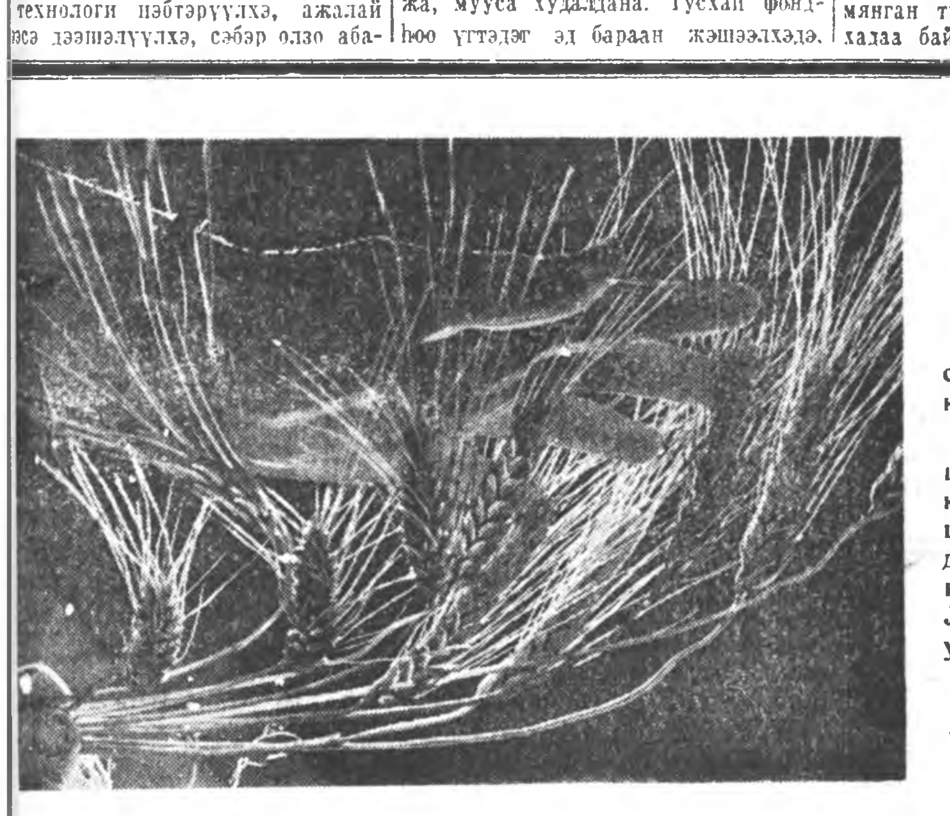

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЭРДЭМТЭД — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

САРАТОВСКА ОБЛАСТЬ. **Краснокутска гүрэнэй станци 4 миллион тухай гектар газарта шэниисэ таридаг юм. Энэ шэниисын алдар суу дэлхэй дээгүүр таранхай.**

Мүнөө эндэхи эрдэмтэд шэнэ сортын шэниисэ туршан шалгажа байна. «Краснокутска-6» гэжэ нэрэтэй юм. Энэнэй урда тээ таригдадаг шэниисэдэ орходоо шэнэ сорт ехэ ургаса үгэдэг байна. Хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат, РСФСР-эй габьяата агроном А. С. Някина, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэд А. И. Надцина, Л. А. Германцев, М. А. Салеева гэгшэд энэ шэниисэ ургуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ сортын шэниисын залаа.

ТАСС-ай фото.

Хойто зүгэй харгы замаар.

ТАСС-ай фото.

ҮНЭТЭ АРҺАН ТУШААГДАНА

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

БАГДАРИН. **(Радиотелефоноор абтаба).** Эндэхи халтар хара үнэгэтэй фермын коллектив Эрхүүгэй бэлэдхэлэй баазада 626 үнэганэй үнэтэ арhа эльгээбэ. Тус коллектив абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур табин дүрбэн үнэгэнэй арhа тушааба.

Жэшээлхэдэ, Анна Ивановна Платонова даалгагдаhан бүлэг үнэгэнhөө 222 гүлгэ абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээгээд, 25.656 түхэригэй арhа тушааба. Энэнь нүхэр Платоновагай абаhан түсэбhөө 6466 түхэригөөр ехэ болоно.

Тэрэшэлэн М. В. Солодкова 24.408 түхэригэй сэнтэй 211 арhа, тиихэдэ Н. А. Захарова 21.358 түхэригэй 193 арhа тушааhан байна.

Гадна Баунтын аймагай Окуневско сайбар боро үнэгэдэй фермэ Эхэ орондоо 1700 арhа тушаахаяа байна. **В. ЧУНАВЛЕВ.**

НЭГЭ СОВХОЗҺОО...

Харьковска областиин «Коминтерн» гэжэ Ленинэй орденто совхозой ажалшад саhан хүнжэлөөр хушагдаhан үргэн сагаан талын дундуур түрүүшын санын зүргэ гаргаба. Эндэ ажалладаг бүхы хүнүүдэй гурбанай хоёр хуби — 500 хүн спортдо дуратайшуул. Гансал энэ жэлэй туршада тус совхозой малшад, таряашадай дундаhаа 60 хүн спортын разрядуудтай болоо.

Совхозой спортсменүүдэй коллективые физкультурын багша-методист Владимир Михайлович Водорез гэгшэ толгойлдог. Энэ хүн өөрынгөө даа-hан хэрэгтэ эдэбхи ехэтэйгээр хандажа, онсо шадабаритай олон спортсменүүдые бэлдэhэн. Тэрэ тоодо спортын хоёр мастер — Григорий Затула, Федор Прлица гэгшэдые hургаhан байна. Мүн спортын мастерай нормые дүүргэхын түлөө hаалишан Мария Клепак оролдожо байнхай.

Тус совхоздо санын, велосипедэй, хүндэ атлетикын, буудалгын болон бусад, хамта 14 секци хүдэлнэ.

Дүрбэн жэлдэ нэгэ удаа, Олимпиин нааданай жэлдэ, совхоз дээрэ «Хүдөөгэй олимпиада», жэл бүхэндэ — «Элүүр энхын спартакиада» үнгэргэжэ байдаг заншалтай. Эдэ мүрысөөнүүдтэнь совхозой бүхы ажалшад, хүгшэн залуугүй хабаадалсадаг байха юм.

Коминтернынхидэй мэдэлдэ спортын олон түрэлэй мүрысөө үнгэргэхэ бүрин түхеэрэлгэтэй стадион бии. Тэндэнь футболой талмай, урилдаха, волейбол, баскетбол, бадмингтон, столой теннис, утые, үндэрые харайха тусхай секторнүүд бэлэдхэгдэнхэй. Үбэлэй спортивна залтай. Мүнөө хоёрдохи зал түхеэрэгдэжэ байнхай. Энэнь соёлой ордоной барилгатай хамта В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо ашаглалгада үгтэхэ байна.

Спортивна энэ коллектив районой, областиин, республикынгаа болон Бүхэроссин мүрысөөнүүдтэ илажа абаhан 30 грамота, юhэн кубок шагналтай юм.

(ТАСС).

ТАСС-ай ЛЕНТЭҺЭЭ...

ФУТБОЛ ТУХАЙ

◆ БОНН. Мүнөө үедэ ФРГ-дэ байгаа Москвагай «Торпедо» командын футболистнууд эндэ түрүүшынгээ уулзалгада «ФК саарбрюккен» гэжэ командатай уулзахадаа 1:0 тоотойгоор шүүгээ.

◆ ТРИПОЛИ. Эндэхи футболистнуудтай нүхэр ёhоной уулзалгануудые үнгэргэхөөр Донецкын «Шахтер» командын спортсменүүд ерэбэ.

◆ МЕХИКО. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ мүнгэн медальда хүртэhэн ФРГ-гэй футболистнууд Мексикын суглуулагдамал командатай мүрысэхэдөө, 0:0-ор тэнсэбэ. Энэ уулзалга 70 000 зоноор дүүрэhэн «Ацтегүүдэй» стадион дээрэ үнгэрөө. Дурсагдагша стадион дээрэ футболоор дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй мүрысөөн үнгэргэгдэхэ юм.

◆ ПАРАМАРИБО. Футболоор дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө шэлэгдэмэл уулзалгада хабаадалсаhан Суринамын спортсменүүд сальвадорэйхидые 1:1 шүүгээ. Сальвадорой суглуулагдамал командынхидай энэ шүүгдэлгэ тэдэниие хохидуулхагүй байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр мүрысэжэ байгаа бүлэг соогоо илаhанда тоологдоод, түгэсхэлэй наадануудта оруулагданхай юм.

◆ ТЕГУССИГАЛЬПА. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эндэ үнгэргэгдэhэн уулзалгада Гондурасай команда Коста-Рикын футболистнуудые 1:0 тоотойгоор илаба. Уулзалгын 32-дохи минутада Гондурасай командын гэшүүн Чула Гомес гэгшэ шиидхэхы тоо нээhэн байна.

„ХОРИДОХИ ЗУУН ЖЭЛЭЙ РАЛЛИ-УРИЛДААН“

СИДНЕЙ. (ТАСС). «Хилмен Хантер» гэжэ өөhэдыгөө Эхэ оронной автомашинаар Эндрю Коуэн, Брайан Койл болон Колин Малкин гэгшэдhээ бүридэhэн английска экипажай илалтаар Лондон—Сидней гэhэн маршрудаар 23 үдэр соо үргэлжэлhэн асари ехэ авторалли-урилдаан түгэсэбэ. Тэрэниие «Дейли экспресс» гэжэ Англиин, мүн «Дейли телеграф» гэжэ Австралиин газетэнүүд эмхидхэhэн байгаа.

«Хоридохи зуун жэлэй ралли-урилдаан» гэжэ нэрлэгдэhэн энэ мүрысөөндэ илагшад 10 мянган фунт стерлинг — мүнгэн шангда хүртэхэ юм.

Дээрэ дурсагдагша гурбан англичанинай экипаж ялын 50 очко бэшүүлhэн байна. Тиихэдэ мүн лэ англичануудай экипаж Пэдди Хопкирк түрүүтэй «БМК-1800» гэжэ машинаар урилдахадаа, ялын 56 очкотой болоhон байжа, хоёрдохи hуурида гараа.

«Форд-фалкон» гэжэ автомашинаар Иан Вогэн гэгшын хүтэлбэри доро мүрысөөндэ хабаадалсаhан Австралиин эрхэтэд гурбадахи hуурида гараа. Тэдэнэр ялын 62 очко абаhан байба.

Дүрбэн «Москвич» гэжэ совет автомашинаар урилдагшад соохоо Москвагай Сергей Тенишев Валентин Кислых хоёрой экипаж шалгараа. Тэдэнэр ялын 269 очко бэшүүлhэн байжа. 20-дохи hуурида гараа.

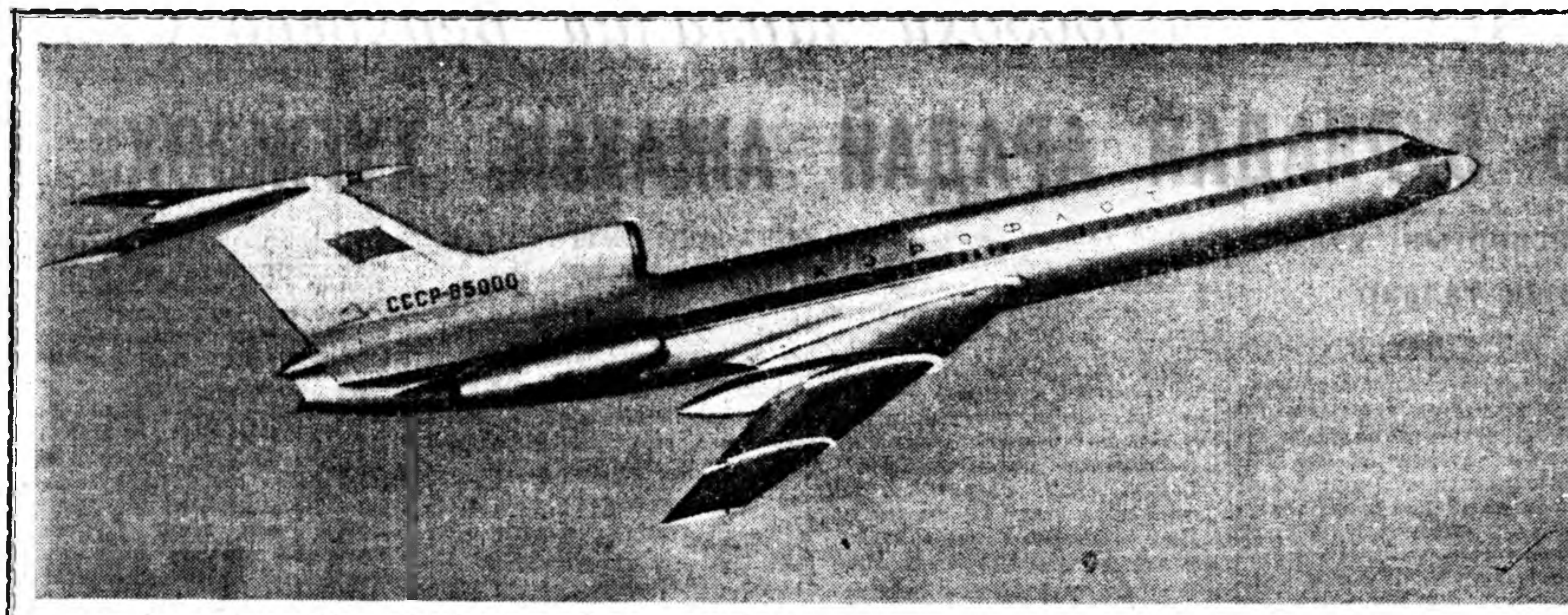

«ТУ-154» — ОГТОРГОЙДО

Академик А. Н. Туполевай ухаалан зохёогшодой бюрогой бүтээhэн «ТУ-154» гэhэн шэнэ самолёт ниидэжэ эхилээ. Энэ самолёдто гансата 160 хүн hууха юм. 11 модо үндэртэ ниидэжэ, часай 850 — 920 километр скорость харуулдаг байна. Ямаршье улариптай сагта ниидэжэ шадаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ТУ-154» ниидэжэ ябана.

ТАСС-ай фото.

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ГУРБАН НОМ

Поэдүүд Цырен-Базар Бадмаев, Арсалан Жамбалон, Солбон Ангабаев гэгшэдэй гоё hайхан гадар-хабтаhатай шэнэ номууд мүнөө худалдаанда үргэнөөр таража, уншагшадай гарта оронхой. Сэхэ тэмдэглэхэ болоо hаа, дурсагдаhан гурбан поэдүүдэй творчество тушаа манай шүүмжэлэгшэд юуншьеб анхаргүйшэг байдаг шэнги агша. Эдэ номууд тухай хэдэн hанамжануудаа хэлэхэ дуран хүрэнэ.

I

Цырен-Базар Бадмаев «Тоонто» гэжэ нэрэтэй шэнэ шүлэгүүдэй суглуулбари хэблүүлжэ гаргаба. Олохон номуудые ехэшье, багашье наhатанда бэлэглэhэн энэ нүхэрнай «Авто-тэргэхэн» гэжэ шүлэгөөрөө, «Натагар шарахан Санжидмаа», «Сэлэнгын саахануур» гэhэн дуунуудаараа уншагшадай дунда алдаршаhан намтартай. Тон өөрсэхэн маягаар, бодолтойхоноор, шогтойхоноор шүлэгүүдые найруулжархидаг поэдүүдэймнай нэгэн гээшэ. Шэнэ номтойнь танилсаад байхадаа, Цырен-Базар Бадмаевай энэ шухаг шэнжээ алдангүйгөөр, бүри хурсадхажа байhанда этигэнэбди. Поэтическэ ажалдаа харюусалгаяа улам шангадхажа, мүр бүхэнөө hайсахан ябталан, шүлэгүүдэйнгээ удхые бүри гүнзэгы болгохо гэжэ оролдодогынь hайшаалтай байна.

Шэнэ ном дотороо Цырен-Базар Бадмаев мүнөө үеын темэдэ зорюулагдаhан, уран hайхан, образууд болон удха маягаар түгэс шүлэгүүдые найруулба. Олонхи шүлэгүүдынь далайсаар үргэн гражданска лирикын шанар шэнжэтэй. Жэшээ болгон, шэнэ номойнь залаа гэжэ нэрлэмээр шүлэгэйнь иимэ мүрнүүдые дурдая:

Тоонто нютагаа,
түрэhэн эхэеэ
Тоохоёо болиин
мартаhан хүнэй
Эхэ орондоо
дурагайб гэбэл,
Этигэхэнь, юрэдөө,
бэрхэтэй.

Буряад оронойнгоо ниислэл Улаан-Үдэдэ хандажа, поэт баатаар, дэлисэтэйгээр иигэжэ домоглон мэдүүлнэ:

Олон үеын
hубарин, үнгэрэн ошоходо,
Октябриин дүлэндэл,
улаан нарандал,
Гэсэртэл,
Байгал далайдал,
мүнөө,
үглөө,
ходо
Буряад нэрэшни
Мүнхэ байхал
юртэмсэдэ.

Бидэ түрэл хэлэеэ улам саашань hалбараан хүгжөөхэ тухай тон шухала асуудал зүбшэн хэлсэдэг гээшэбди. Энэ хэрэгтэ Цырен-Базар Бадмаевай хамсыгаа шуулсан оролсожо, иигэжэ хэлэhэниинь hайхан, яаха аргагүй зүб:

Түрэлхи хэлэеэ
мэдэнэгүй гэжэ
Түбэhэн хүн намай
зэмэлээ хадаа,
Сэдьхэл зүрхэндэм
эритээр хүрэжэ,
Сэнтүй муухайгаар
доромжолхо даа.

Олонхи манай буряад поэдүүд юу хэлэжэ байhанаа хүсэд ухамайлжа мэдэнгүйгөөр, хии хооhон удхатай, ямаршье бодолгүй шүлэгүүдые хангюурдажа байдаг агша. Тэдэнэртэй Цырен-Базар Бадмаевые жэшэхээр бэшэ. Шүлэг бүхэниинь хүсэтэй.

II

Арсалан Жамбалон энээнhээ урагша гансал үхибүүдтэ зорюулагдаhан номуудые бэшэдэг байгаа hаа, мүнөө ехэшүүлдэ «Нютагаймни агаар» гэhэн шүлэгүүдэй согсолборн анха түрүүн бэлэглэбэ. Тус номынь 4 ниимэ бүлэгүүдhээ бүридэнхэй: «Түрэл орондоо», «Уянга», «Сай баринт!», «Түрэл hайхан таламни». Эдэ үгэнүүд Арсалан Жамбалоной шэнэ шүлэгүүдэй гол удхые тайлбарилна.

Үндэhэн буряад хүнэй үнэнинэмэ hайхан сэдьхэлhээ найруулагдаhан «Байгалай үмэнэ — түрэлхи нютагни» гэhэн удхынгаашье, маягайнгаашье талаар тэгшэ ирагуу шүлэгөөр поэдэй шэнэ ном нээгдэнэ гэбэл:

Нарай багаhаа эльгэлэн
тэбэрижэ,
Налан түшэн дэгжэhэн
нютагни,
Амиды hайхан сэсэг соош
хүльбэржэ,
Ажабайдалыш таниhан
нютагни,
Найдалыш эбдэн, шамай
мартаха аалби?
Намдаа этигэ, ашыеш
харюулхалби.

Үе сагай гайхамшаг агууе, тэрээнтэй таhаршагүй нягта холбоотой байhанаа, үетэн нүхэдэйнгөө ажалша бэрхые, арад зонойнгоо нангин ёhо заншалые, тоонтото үлгы түрэhэн дайда нютагаа, хэтэдээ мүнхэ залуу наhые, ирагуу солгёон инаг дурые, ажана түбхин зол жаргалта ажабайдалые Арсалан Жамбалон шүлэг бүхэндөө налгай уриханаар магтан дуулана. Гурбан мүртэй бадагуудhаа бүридэhэн «hайхан» гэжэ шүлэгhөөнь эдэ үгэнүүдээ баримта болгон дурдая:

Хүрьhэтэ дэлхэй дээрэ
ябахада
Хүнэй сэдьхэл hанаа эзэлhэн
Хүхюун налгай абари зан
hайхан.
Дуутай зугаатай залуу наhанда
Дура зүрхые дууhан буляаhан
Даруу бэе, сэбэр шарай hайхан.
Уладай бэшиг сооhоо мүндэлhэн
Уяран, хайлан шагнажал
hууxаар
Ульгам аялгата хүгжэм
hайхан...

Арадай аман зохёолой алтан дэнзэ —оньhон үгэнүүдэй түхэл маягаар найруулагдаhан эдэ мүрнүүд хэды сэсэн, сэдьхэлтэй, хурсаб!

Һүүлэй жэлнүүдтэ Арсалан Жамбалон поэтическэ мэргэжэл шадабаринингаа талаар горитойхоноор урган дэбжээ гэжэ онсолон тэмдэглэхээр. Хэрбээ урдань юумые байhан соонь, сэхэ рүүнь, удха багатайханаар мии лэ зураглажархидаг байбал, мүнөө ямаршьеб ондоохоноор, нарилан татажа, үйлэ хэрэгүүдэй жама хуулиин ёhонуудые ухамайлан, гүн сэдьхэлhээ гаатай hайханаар аялгалжа шүлэглэнэ.

III

Солбон Ангабаев — буряадааршье, ородооршье гараhан олон номуудай автор. Зүгөөр эдэ номуудынь юундэшьеб уншагшадайшье, шүүмжэлэгшэдэйшье анхарал хандуулаагүй. Баран эдэ номуудынь шэмэглэлэйнгээшье талаар бирагүйшэгүүд бэлэй. Тус ушарые хараадаа абажа, Солбон Ангабаев мүнөө «Хүсэн» гэжэ нэрэтэй, гадар хабтаhанайнь газаа талада өөрынгөө зоримгой хурса дүрэтэй ном маанарай hонорто табижархиба. Буряадаймнай ямаршье поэт түрэлхи хэлэн дээрээ иимэрхүү түхэлөөр шэмэглэгдэhэн ном гаргаагүй юм.

Теэд энэ ном уран hайханайнгаа, удха маягайнгаа талаар хэр гээшэб? Поэт олон жэлэй турша соо бэдэрhэн өөрынгөө «алтан аялга» шэнэ шүлэгүүд соогоо ханхинуулжа шадаба гү, али үгы гү? Дурсагдагша нүхэрнай энэ талаар нилээдхэн лэ сүхэрhэн, бүдэрhэн, ядарhан байха.

Дэмы хэлэлтэгүй, шүлэг бүхэн соонь зангиршаhан зүрхэтэй, шиидэнги шарайтай хүнэй дүрэ харагдаадхина:

Би танда ерэнэб, зүрхөө
барьяад,
Үбшэн бэшэ, дүлэтэhэн зүрхөө
барьяад,
Уряалhан зүрхөө, улаан түгтал
үргөөд,
Урагшатай юумэ дуулгахаа
ерэнэб таанартаа...

Солбон Ангабаев — харасаар хурса, сэдьхэлээр hайхан, баян поэт. Эхинhээ hүүл хүрэтэрөө шэнэ номынь энэ хэлэгдэhэниие гэршэлмээр. Илангаяа удаадахи шүлэг айхабтар уран, удхаар гүнзэгы:

Сагаан саhан дээрэ
Улаан нара зураhайб.
Сагаан саhан дээрэ
Удаан дуулан hууhайб...
Сагаан саhан шэнги
Сагаан сэдьхэлтэй ябаhайб.

«Хүсэн» гэжэ номой эхэнхи хубинь сүлөөтэ шүлэглэлэй (верлибр) ёhо гуримаар найруулагданхай. Иимэ маягаар урдань поэдүүд Уолт Уитмен (Америкэ), Эмиль Верхарн (Бельги), мүнөө Пабло Неруда (Чили) гэгшэд шүлэглэмэл зохёолнуудые найруулжа, дэлхэйн литературада хэтэ мүнхөөр суурханхай. Сүлөөтэ шүлэглэлэй жама ёhoop шүлэг найруулха гээшэмнай тон орёо, нарин хэрэг мүн. Тиимэhээ энэ хэрэгтэ поэт бүхэн тон харюусалгатайгаар хандаха ёhотой. Солбон Ангабаев сүлөөтэ шүлэглэл найруулгада яhалхан туршалгануудые хэжэ байна.

Зүгөөр «Хүсэн» гэжэ номой шүлэгүүд уран hайханайнгаа талаар баран үндэр шанар шэнжэтэй бэшэ. Заримдаа ямаршье гүнзэгы бодолгүй, яаха аргагүй ородшуу үгүүлбэритэй, ойлгохоор бэшэ, ялхи-талхн шүлэгүүд дайралдашана. Жэшээлхэдэ, гансал тархяа шаажа ойлгохоор иимэ мүрнүүд ушарна:

1. Ши заримдаа ойлгосотой
шэнгиш,
Би шамайе ойможо яданам.
2. Намайе иигэhээр ноён болгохонь
ха:
Нарай тугалнууд ноёгүй болоо
гэлсэнэ.
3. Гүйгөөгүй гэжэ байгаагүй
Газарайм, арадайм бодол,
юрэдөө.

Балар удхатай, арсалдаа хэхээр иимэ нэгэ шүлэг Солбон Ангабаевай ном соо баhа бии:

Дурагүйб гэhэн шүлэгүүдээ
Дууhыень хахалжа хаяхам.
Шүүhыnш бэедээ үлөөнгүй.
Шуулажа бэеhээн hалгахам.
Уурлажа байхадаа бэшэhэн,
Уйлажа байхадаа бэдэрhэн,
Унтажа ядахадаа шэбшэhэн
Байгаа хаб эдэ шүлэгүүды...

Бэрхэ поэдүүд уурлажаш, уйлажаш байхадаа, унтажаш ядахадаа гайхамшаг зохёолнуудые найруулhан байдаг. Жэшээнь, «Поэдэй үхэл» гэжэ шүлэгөө Лермонтов сухал соогоо, Есенин «Нохой тухай дуугаа» сэдьхэлэйнгээ уяраа дундуур, Пушкин «Полтава» гэжэ поэмээ нойргүйгөөр hарата hунин үнгэргэхэдөө зохёоhон түүхэтэй. Тиин гэhээ Солбон Ангабаев дурсагдаhан шүлэг доторoo юун гэжэ хэлэхээ hанааб? Ойлгогдоногүй. Поэт хүн сэдьхэлэйнгээ ехээр орьёлоод байхада бодото hайхан зохёолнуудые найруулдаг бэшэ юм гү? Һайн зохёол бэшэхын түлэ тэрэ уурлаха, уйлаха, унтажа ядаха ёhотой гэхэ байнабди.

Гэбэшье Солбон Ангабаев яhалхан поэтическэ шэнжэтэй ном бэшэжэ шадабашье, олохон шүлэгүүдынь найруулга болон удхынь талаар hайса хинан шалгагдаагүй байшаба.

Даши ДАМБАЕВ.

ХИЛЫН САБАҺАА

ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО

В. И. Ленинэй зохёолнууд Аргентинэдэ хэблэн гаргагдана

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). 1918 ондо байгуулагдаhан Аргентинын Коммунис партиин ажал ябуулгатай Владимир Ильич Ленинэй зохёолнуудые хэблэн гаргалга нягта холбоотой.

Совет гүрэниие байгуулагшын — «Империализм капитализмын дээдэ шата мүн», «Гүрэн ба революци», «Пролетарска революци ба ренегат Каутский», «Коммунизмда зүүнэй ёhоной «үхибүүн үбшэн», «Демократическа революцида социал-демократиин тактика» гэhэн ба бусад хэдэн хүдэлмэри үшөө 1918 ондо «Интернациональ» гэжэ хэблэлээр тунхаглагдаhан байгаа.

Хожомынь хэдэн олон дахин шэнээр хэблэгдэhэн В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбариие «Проблемас» гэжэ хэблэл 40-өөд оной эхеэр олон тиражтайгаар хэблэн гаргаhан байгаа. Ленинэй гол шухала зохёолнуудые тусхай номууд болгожо «Антео» гэжэ хэблэл гаргаhан байгаа.

Аргентинэдэ хэдэ хэдэн гүрэнэй урбалтануудай боложо, «Картаго» гэжэ хэблэлые халадаг мүрдэдэг болоошье hаань, энэ хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай хүсэд суглуулбариие 45 ботитойгоор хэблэн гаргаhан байгаа.

Хүсэд суглуулбаринуудые гаргахатай хамта Ленинэй зохёолнуудай зургаан ботиие «Антео» хэблэл барлан гаргаhан байгаа. В. И. Ленинэй «Философско тетрадьнууд», «Материализм ба империокритицизм» гэжэ болон бусад зохёолнууд тусхай номууд болгогдожо мүн лэ хэблэн гаргагдаhан байха юм. «Марксистска библиотекэ» гэhэн суглуулбари соо Ленинэй бусад зохёолнууд хэблэн гаргагдаhан байгаа.

Аргентинэдэ хэблэн гаргагдаhан Ленинэй зохёолнууд Аргентинын Коммунис партиин эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулгада, тэрэнэй гэшүүдэй, Аргентинын ажалшадай ангиин талаар үзэл сурталые бэхижүүлгэдэ, профсоюзна кадрнуудые хүмүүжүүлгэдэ горитойгоор туhалаа.

«Аполлон-8» гэжэ онгосын ниидэлгэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Замбуулинай «Аполлон-8» гэжэ онгосо декабриин 25-да Москвагай сагаар 9 час 10 минутын үеэр hараhаа Газар тээшэ шэглэhэн замда ороо.

Энэ онгосо Газар тээшэ шэглэн дабшахаhаа урид hарые тойрохо жолбоогор замаар хоёр эрьесэ, түхэреэн замаар наймаи эрьесэ хээ. Космонавтнууд телевизионно хоёр сеанс үнгэргэхэ үедөө hарын нюур талые зурагые буулган дамжуулhанаа тайлбарилба. Һарын хоёр талые адаглан хараhан, фото-зурагыень буулгаhан байна.

Космонавтнуудай ехээр эсэhэн дээрэhээ hарые шэнжэлхэ түсэбынь нэгэ бага хороогдоо.

Нэгэн дуугаар hайшаалга

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентинын Коммунис партиин (КПА) ЦК-гай гүйсэдком өөрынгөө үргэн заседани дээрэ Фернандо Надрын ба Хулио Лабордын элидхэлнүүдые шагнаад, нэгэн дуугаар hайшааhан байна. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөндэ бэлэдхэхэ талаар комиссиин Будапештэдэхи уулзалгада хабаадаhан делегациин составта тэдэнэй оролсоhон байгаа.

1969 оной майда коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөе зарлаха тухай энэ уулзалгын үедэ гаргагдаhан шиидхэбэриие Аргентинын Коммунис партиин дэмжэжэ байhые Центральна Комитедэй гүйсэдком үшөө дахин лаблаа.

«Энэ зүблөөе зарлалга марксизм-ленинизмын болон пролетарска интернационализмын гол ёhонуудта үндэhэлэн, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй бүхы отрядуудые нэгэдүүлгэтэй холбоотой асуудалнуудые шиидхэлгэтэ шухала алхам боложо үгэхэ байна» гэжэ гүйсэдком шиидхэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Түрүү үзэл суртaлтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ» гэhэн түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй сессиин нээгдэhэн тухай информационно мэдээсэл. «Габан жэлэй гурбадахи жэлые түгэсхэжэ байнабди» гэhэн гаршаг доро информацинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Үгэ ба хэрэг» гэhэн Н. Поповой статья. Н. Бурмакинай фоторепортаж. Партийна хронико. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Утаhанай ханхинамсаар» гэhэн А. Семеновагай статья. Хилын сабаhаа ерэhэн телеграммманууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Түрэл дайда—hайхан дайда» гэhэн гаршаг доро тусхай хуудаhан. Сонинхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часhаа «Совет Башкирай үдэр» гэhэн киноочерк. 18 час 20 минутаhаа ород арадай дуунуудай концерт. 18 час 40 минутаhаа «Семья колхозная» гэhэн дамжуулга. 19 часhаа «Холо, ойрын hонин» гэhэн дамжуулга. 19 час 20 минутаhаа «С. Прокофьев. Фортепьяно дээрэ ориестртэй наадаха гурбадахи концертын» үргэлжэлэл. 19 час 55 минутаhаа «Поступь времени» гэhэн Молдавиин телевизионно студиин фильм. 21 час 20 минутаhаа ТАСС-ай лентээр абтаhан мэдээсэл. Сагай уларил. 21 час 25 минутаhаа «Флаги на башнях» гэhэн уран hайханай фильм.

ИТАЛИ. Неаполиин хүдэлмэригүйшүүл хотын үйлсэдэ гаража, hүүмал демонстраци хэбэ. Элдэбэй абажа ябаhан плакадууд дээрэ «Хүдэлмэри бидэндэ үгэгты» гэhэн үгэнүүд бэшээтэй.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэригүйшүүлэй демонстраци.
ТАСС-ай фото.

КПСС-тэй аха дүүгэй харилсаан бэхижэнэ

БАРУУН БЕРЛИН. ТАСС-ай корреспондент К. Саввин иигэжэ дамжуулна: дүүрэхэеэ байhан 1968 ондо город соо демократическа хүдэлөөн бүри шангадаа гээд Баруун Берлинэй нэгэдэмэл социалис партиин түрүүлэгшэ Герхард Данелиус хэлээ. «Энэ жэлдэ Баруун Берлинэй демократическа ба социалис хүсэнүүдэй хэhэн тэмсэлдэ майн 1-нэй демонстраци ба фашис-алуурщан Резэ гэгшые сагааруулан зүбтүүлhэн шиидхэбэри сүүдэй гаргалгада эсэргүүсэhэн декабриин демонстраци шухалын шухала шата боложо үгөө. Монополис-капиталай ёhо гуримда эсэргүү тэмсэлдэ хүдэлмэришэдэй, илангаяа залуу хүдэлмэришэдэй ехээр хабаададаг болоhые тусагаар тэмдэглэхээр байна.

Баруун Германиин үhөө нэхэхые эрмэлзэгшэдэй ба империализмын политикые бэелүүлдэг гол газарнуудай нэгэн болгогдоhон Баруун Берлиндэ капитализмын ба социализмын хоорондохи зүрилдөөн илангаяа хурсаар харагдана. «ФРГ-гэй зонхилхы этэгээдүүд Баруун Берлинэй сенадай дэмжэлгэдэ түшэглэн, ГДР болон Советскэ Союзда эсэргүү хүйтэн дай шангадуулха оролдолго гаргана.

Ерэхэ жэлдэ—В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ жэлдэ «КПСС-тэй аха дүүгэйнгээ харилсаа саашадань бэхижүүлхэ гээшэ манай интернациональна уялга болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди» гээд Г. Данелиус тэмдэглэhэн байна.

Шэнэ жэлдэ өөрынгөө партиин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай хэлэхэдээ, хүдэлмэришэдэй ангиин талаар үнэр ёhо мэдэлгые шангадхаха шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Араб партизануудай дайшалхы ябуулганууд

КАИР. (ТАСС). Палестинын «Аль-Асифа» гэжэ дайшалхы отрядууд Пахла ба Зүүн Иерихон шадарай районуудта добтолго хэхэдээ, Израилиин хэдэн солдадуудые алаhан ба шархатуулhан байна гэжэ тус организациин энэ тунхаглаhан коммюнике соо хэлэгдэнэ.

ФРАНЦУЗ РАКЕТЭ ТАБИГДАБА

ПАРИЖ. (ТАСС). Замбуулиниие шэнжэлэлгын национальна центрэй мэдээсэhэнэй ёhoop, Курудахи замбуулиниие шэнжэлхэ центрhээ (Француз Гвиана) француз «Вероника 61-М» гэжэ зонд-ракетэ табигдаба. Андромедууд гэжэ булаг мушэдэй шадарай галактическа манатаhгын фото-зурагуудые буулгаха абалга ракетэ табилгын зорилго болоно.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР.
Н-04690. Зак. № 1189.